

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2020**

Olsztyn, maj 2021 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
OBSZAR WSPÓŁPRACY	4
Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	10
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych.	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	36
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności	
Podsumowanie	51
Załącznik Nr 1 Wykaz grup roboczych i zespołów opiniodawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2020 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Załącznik Nr 2 Wykaz zadań zleconych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – zrealizowanych w 2020 r.	

Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 26 listopada 2019 r. (Uchwała Nr XII/188/19). Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów własnych oraz pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa z partnerami społecznymi oraz informacje nt. udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Informacje zostały zawarte w 3 obszarach współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, tj.:

OBSZAR I: Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych

OBSZAR II: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

OBSZAR III: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.

W roku 2020 program był realizowany w obszarach tematycznych ujętych w 16 priorytetach, tj.:

1) Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego

Odpowiedzialny: Departament Zdrowia

2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy

Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

3) Rozwój kultury fizycznej

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa

Odpowiedzialny: Departament Współpracy Międzynarodowej

5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji

7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska

8) Rozwój turystyki

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

9) Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

11) Polityka społeczna

Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko–mazurskiego

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

14) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

16) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Wg danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2020 r. w regionie zarejestrowanych było ogółem **5180 stowarzyszeń i organizacji społecznych i 763 fundacji – łącznie 5943 podmiotów**. Włączając do powyższej liczby kościoły katolickie (642), inne kościoły i związki wyznaniowe (105) oraz koła gospodyń wiejskich (349), to podmiotów społecznych w regionie jest ok. **7039**.

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
WŁĄCZANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
W TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach zespołów wspólnych.

Organizacje pozarządowe poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju **grup roboczych, opiniujących, doradczych, czy konsultacyjnych**. Czynnie uczestniczą również w kapitułach przyznających nagrody i wyróżnienia o charakterze wojewódzkim, chociażby w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

W roku 2020 funkcjonowało 13 grup roboczych do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, działających przy poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego i WUP. Powołane zostały one Uchwałą Nr 30/433/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. Na 96 ich członków, 59 to przedstawiciele organizacji pozarządowych. W 2020 r., pełniąc m.in. funkcję grupy roboczej, funkcjonowała również Wojewódzka Rada Sportu powołana Uchwałą Nr 58/809/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 r. ze zm. – na 16 członków – 9 przedstawicieli NGO.

Działające w roku 2020 zespoły wspólne zostały wymienione w *Załączniku Nr 1 do Sprawozdania*. **Zostały tam wyszczególnione 73 tego typu zespoły (w 2019 – 59): 265 członków tych zespołów stanowili przedstawiciele organizacji pozarządowych na 1125 wszystkich osób (ok. 23,56%).**

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest **Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego**, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). 18 stycznia 2019 r. została powołana Rada IV kadencji. W 2020 r. odbyła ona 6 posiedzeń, podjęła 7 uchwał. W związku z trwającą pandemią 4 spotkania odbyły się w formie on-line. Głównymi tematami jej prac były: sytuacja organizacji pozarządowych i potrzeby sektora obywatelskiego w okresie pandemii, współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi w roku 2020 i plany na 2021 r. - na podstawie sprawozdań z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2019 oraz w związku z kryzysem spowodowanym epidemią, udział w pracach i zaopiniowanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2021 r., wykonywanie zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej oraz miejsce organizacji pozarządowych w ramach prac nad regionalnym programem operacyjnym na lata 2021-2027. Rada jest członkiem ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, w którego pracach aktywnie biorą udział jej przedstawiciele. Rok 2020 był głównie okresem wymiany doświadczeń i konsultacji rozwiązań związanych z realizacją zadań zleconych przez JST w związku z trudnościami spowodowanymi pandemią COVID-19. Konwent brał udział w konsultacji przepisów tzw. tarcz antykryzysowych.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2020 r. Zarząd Województwa powołał **23 komisje konkursowe**, w składzie których na **164 członków, 38 osób** stanowiły osoby wskazane przez organizacje pozarządowe (23,2%).

W 2020 r. 3 przedstawiciele NGO zgłoszonych przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego weszło w skład powołanej Uchwałą nr 4/40/20/VI z dnia 28 stycznia 2020 r. przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Grupy Roboczej ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2027. Ponadto w jej skład wszedł jeden przedstawiciel Lokalnych Grup Działania z Warmii i Mazur. Zadaniem Grupy RPO WiM 2021-2027 jest wspieranie procesu przygotowywania projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021- 2027 w oparciu o evidence-based policy (politykę opartą o dowody) tj. z uwzględnianiem wyników badań, analiz i ekspertyz, w tym m.in.: wypracowanie rozwiązań w zakresie zagadnień horyzontalnych, finansowych i instytucjonalnych, definiowanie oczekiwań wobec przedsięwzięć strategicznych, analizę pojawiających się na bieżąco kwestii i problemów oraz uczestnictwo w konsultacjach społecznych projektu RPO WiM 2021-2027 w województwie (debaty, konferencje itp.). Ponadto członkowie Grupy powinni upowszechniać w środowiskach, które reprezentują, wiedzę na temat procesu planowania operacyjnego w województwie na lata 2021-2027 oraz informacje dotyczące Polityki Spójności Unii Europejskiej 2020+. Grupa została powołana na okres przygotowań do perspektywy finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2027 i zakończy prace z dniem przedłożenia Komisji Europejskiej do negocjacji projektu RPO WiM na lata 2021-2027.

W 2020 r. Uchwałą Nr 33/459/20/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 lipca 2020 r. został powołany Zespół Programowy ds. opracowania *Programu wsparcia rozwoju edukacji województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030*. Zespół liczy 26 osób, w tym 4 przedstawiciele organizacji pozarządowych z: Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddziału Regionalnego w Olsztynie, Fundacji Borussia w Olsztynie (2 osoby) oraz Fundacji Alternatywnej Edukacji „ALE” z Zyzdrojowego Piecka. Spotkanie Zespołu Programowego odbyło się w formie online 13 listopada 2020 r. i dotyczyło głównych celów i założeń opracowania programu.

Nowe możliwości włączania do współpracy, środowisk funkcjonujących w sferze kultury, w tym w szczególności reprezentantów III sektora, daje uruchomiony w roku minionym fanpage Departamentu Kultury i Edukacji. Strona stanowi nie tylko źródło wiedzy w zakresie planowanej działalności Departamentu Kultury i Edukacji, ale - w zamyśle twórców - może stanowić platformę wymiany doświadczeń między autorami, odbiorcami, a także „mecenasami” kultury w regionie. Podobne narzędzie do komunikacji zostało uruchomione przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego w zakresie ogólnym oraz w postaci grupy zamkniętej pn. Forum Młodzieży Warmii i Mazur.

W zakresie **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** podejmowane były działania dot. **utrwalenia roli Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, w skład której wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, jako organu opiniotwórczo-doradczego Marszałka Województwa w zakresie rynku pracy.**

26 lutego 2020 r. w siedzibie wojewódzkiego urzędu pracy w Olsztynie odbyło się inauguracyjne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy powołanej przez Marszałka Województwa na czteroletnią kadencję. Rada w kadencji powołanej na lata 2020 – 2024 składa się z 15 członków organizacji pozarządowe zajmujące się problematyką rynku pracy reprezentuje przedstawiciel Warmińsko – Mazurskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. WRRP współuczestniczyła w opracowywaniu dokumentów tworzonego na szczeblu regionalnym w celu określenia regionalnej polityki rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim.

W związku z tym, członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali projekt *Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2020 rok w województwie warmińsko–mazurskim*. Również pozytywnie przyjęto *Propozycję podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań na rok 2020 (Uchwała 11/2020) oraz na rok 2021 (Uchwała 86/2020)*. Na posiedzeniu w dniu 26 lutego br. członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali *Wydatkowanie środków Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w roku 2019*. Ponadto jednogłośnie zaakceptowali *Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie za rok 2019 (Uchwała Nr 9/1/2020)*.

Przedmiotem obrad WRRP w 2020 roku były również prace nad *Wykazem zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę*.

W sferze zainteresowań Rady były także zagadnienia dotyczące Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W tym celu członkowie Rady podjęli, w dniu 03 grudnia 2020 r., pozytywną *Uchwałę dotyczącą podziału środków KSF na rok 2021 (Uchwała nr 87/2020)*.

W roku 2020 członkowie Rady zgodnie z zapisem art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podjęli 94 uchwały w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia w województwie warmińsko–mazurskim. Opinie Rady w powyższych sprawach zawsze były podejmowane w oparciu o analizę lokalnego i wojewódzkiego rynku pracy w zakresie liczby osób bezrobotnych we wnioskowanych zawodach oraz płynności rynku pracy w tych zawodach, liczby absolwentów, liczby wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej oraz liczby placówek oświatowych w województwie, jak również w poszczególnych subregionach, które prowadzą kształcenie w zawodach będących przedmiotem opinii WRRP. Od września 2019 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na posiedzenia WRRP, na których były rozpatrywane wnioski o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie, byli zapraszani dyrektorzy szkół, przedstawiciele organów prowadzących szkoły, powiatowych rad rynku pracy, kuratorium oświaty oraz przedstawiciele pracodawców, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego, innej

organizacji gospodarczej, stowarzyszenia lub samorządu zawodowego, właściwych dla opiniowanego zawodu.

W zakresie Priorytetu II PW przedstawiciele Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w konsultacjach opracowanych przez WUP założeń priorytetów i kierunków działań Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudniania na 2021 rok.

Ze względu na panującą sytuację, Uchwałą Nr XVI/278/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. przełożono termin sporządzenia monitoringu *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku* z 2020 na 2023 rok, w konsultacjach którego miały uczestniczyć organizacje pozarządowe. Wiele instytucji działających w obszarze rynku pracy, od których pozyskiwane są informacje stanowiące podstawę rzetelnego i pełnego monitoringu Strategii, w 2020 r. zaangażowanych było w wprowadzanie rozwiązań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Uznano, że nowe zadania mające złagodzić społeczno-gospodarcze skutki panującej pandemii stały się działaniami priorytetowymi.

W zakresie **Priorytetu XI – Polityka społeczna** w 2020 r. przedstawiciele organizacji pozarządowych, będący członkami zespołów/grup monitorujących programy wojewódzkie z obszaru polityki społecznej zaopiniowali niżej wymienione dokumenty:

- 1) projekt programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027”.
- 2) Sprawozdanie z realizacji w 2019 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim w latach 2018 – 2022”.
- 3) Sprawozdanie z realizacji w roku 2019 „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020”.
- 4) projekt „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026”.
- 5) Sprawozdanie z realizacji w roku 2019 „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020”.
- 6) projekt „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2025”.
- 7) Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku Monitoring wdrażania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 – rok 2019.
- 8) Raport z monitoringu wdrażania w 2020 r. „Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022”.
- 9) Raport z monitoringu wdrażania w latach 2018-2019 „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020”.
- 10) projekt „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026”.

W grudniu 2020 r. rozpoczął pracę Zespół Roboczy do spraw opracowania Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030. Prace Zespołu ze względu na wprowadzenie stanu epidemii na terenie całego kraju i związane z tym ograniczenia zostały przełożone na 2021 rok.

Zespoły o charakterze doradczym i opiniującym, w których biorą udział przedstawiciele organizacji pozarządowych funkcjonują również w jednostkach organizacyjnych Samorządu

Województwa. W roku 2020 funkcjonowały 4 zespoły wspólne, tj.: Rada Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, Rada Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, Rada Welskiego Parku Krajobrazowego czy zespół redakcyjny czasopisma VariArt. Łącznie 34 członków reprezentantów NGO brało udział w pracach ww. gremiów. Informacja dot. WUP przedstawiona została powyżej.

W tym obszarze Samorząd Województwa współpracuje w szczególności z **Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego** (funkcjonującą od 17 września 2004 r.). Rada jest sprawdzonym partnerem Samorządu. Jej obsługę zapewnia Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, które dba o przepływ informacji pomiędzy członkami Rady i innymi organizacjami, organizuje spotkania Rady i jej Prezydium.

Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest jedyną w województwie ponadbranżową reprezentacją organizacji pozarządowych. Liczy 37 członków zbiorowych – federacji, sieci, reprezentacji powiatowych i organizacji o wymiarze regionalnym. Reprezentuje przeszło 1200 organizacji pozarządowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Mając na uwadze rozwój społeczeństwa obywatelskiego, działa na rzecz wzmocnienia, integracji organizacji pozarządowych i ich współuczestnictwa w przestrzeni publicznej.

Kluczowe zadania realizowane przez Radę w 2020 r. związane były z jej misją, a więc przede wszystkim z byciem reprezentantem (rzecznikiem) interesów całego sektora organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego. Rolę tę Rada wypełniała w szczególności poprzez m.in.: stałą pracę w Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Zespole doradczym Wojewody ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych zasiadającymi w Komitecie Monitorującym RPO WiM, konsultowanie projektów aktów prawa, opracowywanie i upublicznianie stanowisk i pism w ważnych dla sektora pozarządowego sprawach, stałą współpracę z pełnomocniczką Marszałka ds. organizacji pozarządowych oraz Pełnomocnikiem Wojewody ds. społeczeństwa obywatelskiego, udział w opracowaniu rocznego programu współpracy samorządu wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz rocznego programu współpracy Wojewody z organizacjami pozarządowymi, zabieranie głosu w dyskusjach odbywających się podczas konferencji, forów i innych wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe i samorządy, udział w kampanii UM „Wspieram Region” dot. promocji 1%, organizację XVII edycji Konkursu „Godni Naśladowania”. W 2020 roku odbyło się jedno Zebranie Rady, podczas którego członkowie zatwierdzili sprawozdanie roczne oraz przyjęli Strategię rozwoju na lata 2020-2025. Organ wykonawczy ROPWWM, czyli Prezydium Rady, spotykało się siedmiokrotnie. Ponadto Rada przygotowała osiem pisemnych stanowisk/opinii dotyczących spraw istotnych dla rozwoju sektora pozarządowego w województwie.

2. Udział organizacji pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – strona www.bip.warmia.mazury.pl, funkcjonuje zakładka pt. „Konsultacje społeczne”.

Najczęściej organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach (w tym w konsultacjach) nad opracowaniem programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi. Należy zaznaczyć, że panująca epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 i wynikające z tego faktu

obostrzenia, w znacznym stopniu ograniczyły możliwość zastosowania różnorodnych form i metod przeprowadzania konsultacji społecznych, jak również niewątpliwie wpłynęły na liczbę podmiotów biorących aktywny udział w tym procesie. **W 2020 r. Zarząd Województwa ogłosił 31 konsultacji** (umieszczonych w BIP w zakładce „Konsultacje społeczne”), które dotyczyły projektów uchwał oraz programów i dokumentów o charakterze wojewódzkim (w tym 2 konsultacje zakończyły się w roku 2021). Oprócz umieszczenia w BIP zazwyczaj zaproszenia do konsultacjach przesyłane są pocztą elektroniczną do organizacji pozarządowych. Ponadto uwagi i wnioski do projektów dokumentów zgłaszane są przez członków grup roboczych na etapie ich opracowywania. W pracach tych zespołów biorą udział m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. W samym procesie konsultacji społecznych uwagi zgłosiło 8 organizacji pozarządowych. Ponadto propozycje zapisów i rozwiązań przekazała jedna grupa robocza do opracowania, monitoringu i ewaluacji zadań priorytetowych programów współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Natomiast poprzez udział w ankiecie kierowanej do organizacji pozarządowych przed opracowaniem programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na rok 2021 uwagi dotyczące współpracy z Samorządem Województwa z uwzględnieniem sytuacji pandemii COVID-19 przekazało 40 podmiotów.

Należy również podkreślić, że w opiniowaniu dokumentów wojewódzkich uczestniczą również wymienione w *Załączniku Nr 1* do sprawozdania zespoły opiniodawczo-doradcze.

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
**WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE
REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH**

1. Zlecenie zadań publicznych.

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych odbywała się m.in. poprzez zlecenie zadań zawartych w programie współpracy na rok 2020 - głównie w trybie otwartych konkursów ofert.

W roku 2020 rozstrzygnięto **12 otwartych konkursów ofert** (pierwszy konkurs na realizację 11 zadań publicznych Samorządu Województwa ogłoszono w grudniu 2019 r.). W miarę powstających oszczędności w związku z rezygnacją z podpisania umów z uwagi na sytuację pandemii, niewykorzystane środki zostały przeznaczone na kolejne konkursy (program wspierania inicjatyw młodzieżowych, dofinansowanie wkładów własnych) lub kolejne oferty pozytywnie zaopiniowane przez komisję konkursową (kultura). W II edycji (czerwcowej) otwartego konkursu ofert na realizację programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim wprowadzono zadanie: „Działania lokalne uwzględniające problemy i potrzeby młodzieży wynikające z sytuacji związanej z pandemią COVID-19” (wpłynęły 2 oferty na to zadanie, 1 uzyskała dofinansowanie - Stowarzyszenia „Wyjście” z Elbląga na realizację zadania pt. „Razem damy radę” dot. wsparcia młodzieży z dysfunkcyjnych środowisk rodzinnych w związku z problemami osamotnienia i izolacji w okresie pandemii). W grudniu ogłoszono również konkurs na realizację zadań publicznych w roku 2021.

W roku 2020 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości **4 677 637 zł** (w roku 2019: 5 142 515 zł - kwota o 464 878 zł niższa). Kwota zawiera również dotacje przekazane w wyniku umów zawartych w roku 2019 (3 umowy). **Zawarto łącznie 208 umów** (w tym 12 w trybie 19a oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego) - w roku 2019 zawarto 296 umów. Organizacje złożyły łącznie **568 ofert** (w tym 18 w trybie 19a oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego).

Rok 2020 był wyjątkowy, jeżeli chodzi o możliwość realizacji zadań przez organizacje pozarządowe z uwagi na pandemię. Oferty składane do realizacji przed ogłoszeniem stanu epidemii w części nie mogły zostać zrealizowane w zakładanym kształcie, część natomiast była realizowana po dokonaniu możliwych aktualizacji i zmian. W związku z zaistniałą sytuacją na 264 oferty wybrane do realizacji przez Zarząd Województwa w trybie otwartych konkursów ofert w 74 przypadkach organizacje zrezygnowały z podpisania umowy. W 8 przypadkach organizacje odstąpiły od realizacji umowy (nie przekazano dotacji w wysokości 68 442 zł). 6 umów zostało rozwiązanych (organizacje zwróciły dotacje w wysokości 84 875 zł). Zwroty dotacji w wyniku braku realizacji części zadań zleconych lub powstałych oszczędności to: 172 192 zł. Łączna wartość zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe to: **9 851 853 zł.**

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. **1472 wolontariuszy**. Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to ok. **1 242 144 zł**. Podkreślić należy, że **praca społeczna stanowiła 12,6% wartości** zrealizowanych zadań.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **393 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami).

Dane powyższe oraz niżej wymienione informacje pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych dot. zrealizowanych zadań w roku 2020.

Celem ogólnym realizacji zadań w zakresie **Priorytetu I Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego** w roku 2020 było wydłużenie życia w zdrowiu, poprawę zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Realizowano zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

W ramach zrealizowanych zadań zleconych wykonano:

- 1) W powiecie bartoszyckim 15 osób niepełnosprawnych uczestniczyło w indywidualnych spotkaniach z dietetykiem, który opracował 15 planów żywieniowych, spotkania te realizowane były w formie indywidualnych konsultacji, odbyło się 6 godzin konsultacji.
- 2) WM Oddział PCK zorganizował Olimpiadę Zdrowego Stylu Życia, 751 uczniów wraz z opiekunami uczestniczyło w olimpiadzie wiedzy nt. zdrowego stylu życia, akcjach prozdrowotnych, promocji prozdrowotnych i proekologicznych zachowań wśród mieszkańców województwa. Uczniowie poznali zasady udzielania pierwszej pomocy, zapoznali się z problematyką zdrowego starzenia się, profilaktyką chorób cywilizacyjnych oraz jak skutecznie zapobiegać zakażeniom wirusem HIV/AIDS.
- 3) Dzieci i młodzież w wieku 6-16 z terenu miasta i gminy Elbląg wspólnie z rodzicami uczestniczyli w zajęciach treningowych na pływalni, w ramach zajęć odbywały się również warsztaty zdrowego odżywiania ze specjalistami w dziedzinie dietetyki i zdrowia, spotkanie z lekarzem, który omówił problematykę chorób metabolicznych, chorób sportowców, problematykę odżywiania, zapobiegania nadwadze, zapobiegania kontuzjom, higienie wypoczynku, odbył się festyn sportowo-rekreacyjny z udziałem wszystkich uczestników zadania, który był formą integracji, poznania siebie, zaproponowania bezpiecznej, ciekawej możliwości spędzania wolnego czasu.
- 4) Dzieci i młodzież mieszkańcy miasta Elbląga i okolic podopiecznych Placówki Wsparcia Dziennego, z dysfunkcjami w zakresie prawidłowego funkcjonowania społecznego, ze środowisk niewydolnych wychowawczo, ze skłonnościami do uzależnień uczestniczyło w zajęciach z pedagogiem-terapeutą, zajęciach z dietetykiem w formie zdalnej i warsztatów, prezentacji i wykładów nt. zdrowego odżywiania, spotkaniu z lekarzem psychiatrą, zajęciach z zakresu fitness, tańca i rekreacji, zajęciach teatralnych, warsztatach literackich, arteterapii, spotkaniach z wyobraźnią, festynie sportowo-rekreacyjnym i zajęciach kulturowych.
- 5) 20 dzieci z zespołem Downa i z innymi niepełnosprawnościami uczestniczyło w 120 konsultacjach w tym: 30 konsultacjach z psychologiem, 30 spotkaniach z logopedą, 30 spotkaniach z fizjoterapeutą, 20 spotkaniach z terapeutą integracji sensorycznej; u 20 par rodziców dzieci niepełnosprawnych intelektualnie wzrósł poziom wiedzy i umiejętności w opiece nad dziećmi.
- 6) Na terenie miasta Elbląga zrealizowano zadanie pn. „Biofeedback jako nowoczesna metoda w profilaktyce zachowań destrukcyjnych oraz terapii zaburzeń destrukcyjnych dzieci i młodzieży w województwie warmińsko-mazurskim”, w ramach których odbyło się 160 godz. zajęć eeg z biofeedback dla 10 dzieci i młodzieży tj. 16 godz. indywidualnego kompleksowego wsparcia terapeutycznego niezbędnego i użytecznego dla poprawy funkcjonowania młodych ludzi pochodzących ze środowisk trudnych, uzależnionych itd. Celem terapii było usprawnienie umysłu poprzez zwiększenie szybkości myślenia, koncentracji, uwagi i pamięci i lepszego funkcjonowania w społeczeństwie. Osoby uczestniczące w terapii posiadały wskazania medyczne i zalecenia po badaniu psychologiczno-pedagogicznym.
- 7) Dyżurni Olsztyńskiego Telefonu Zaufania przeprowadzili 5750 rozmów z osobami w sytuacji kryzysu psychicznego, część rozmów dotyczyła pandemii i wynikającej z niej sytuacji, stanu zagrożenia, depresji itd.; wydrukowano 1000 szt. plakatów informujących o działalności

Olsztyńskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” i przekazano do placówek służby zdrowia.

- 8) Około 170 pacjentów szpitala psychiatrycznego uczestniczyło w 169 godz. zajęć manualnych (ze sznurka, diamentowych kropek), 13 godz. zajęć warsztatowych „pomagamy naturze”, 32 godz. zajęć edukacyjnych kształtujących prawidłowe nawyki żywieniowe, 22 godz. zielonych spacerów z nordic walking, 14 godz. zajęć plastycznych „ekologiczne szycie”, 10 wyjść do kina, filharmonii i planetarium, 16 godz. 129 pacjentów szpitala psychiatrycznego uczestniczyło w muzykoterapii podczas koncertów organowych jako formie leczenia pozafarmakologicznego, w zajęciach edukacyjnych pn. „Moje wybory a zdrowie psychiczne”, którego celem była aktywizacja i integracja społeczności pacjentów szpitala, zmniejszenie izolacji społecznej, zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego, obniżenie napięć emocjonalnych i zwalczanie stereotypów, stygmatyzacji i wyobcowania chorych psychicznie; zorganizowano Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego.
- 9) Nagranie filmu promującego profilaktykę p/nowotworową mi. jelita grubego, raka szyjki macicy i raka piersi. Film został emitowany na stronie internetowej miasta Elbląga oraz na stronie szpitala i youtube, rozpropagowano 5000 kalendarzyków listkowych promujących profilaktykę i programy przesiewowe z podanymi nr telefonu, wyprodukowano 2000 szt. ulotki edukacyjnej dot. profilaktyki nowotworowej i możliwości badania oraz leczenia nowotworów; produkcja filmu nt. profilaktyki chorób układu oddechowego w formie wykładu lekarza specjalisty i przekazanie słuchaczom uniwersytetu III wieku w Olsztynie – ok 1000 osób, wykład edukacyjny z prezentacją multimedialną nt. edukacji antynikotynowej, chorób nowotworowych płuc, zwiększenie świadomości nt. zagrożeń palenia papierosów.

W ramach realizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym w roku 2020 w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił cztery konkursy ofert na realizację zadań publicznych z zakresu rozwoju kultury fizycznej na łączną kwotę 2.940.000,00 zł (w roku 2019 – 2 970 000 zł), w tym jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego (Uchwała Nr 21/273/20/VI z dnia 19 maja 2020 r.), określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1492), w ramach działań w obszarze aktywności fizycznej na kwotę 840 000 zł.

Osiągnięto podane niżej wskaźniki (w odniesieniu do zaplanowanych w programie współpracy na rok 2020). Lista zadań przekazanych do realizacji znajduje się w *Załączniku nr 2* do sprawozdania.

Celem ogólnym działań realizowanych w tym zakresie było: *Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.*

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1.

Upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych.

- 1) % **gmin**, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 kategorie: I – Igrzyska Dzieci – ur. w 2006 r. i młodsi; II – Igrzyska Młodzieży Szkolnej – ur. w latach 2003-2005; III – Licealiada – ur. w 1999 r. i młodsi): kat. I – 60 %, kat. II – 67 %, kat. III - 30 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 55%, 35%, 30%).
- 2) % **szkół** z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 w/w/ kategorie: kat. I – 50 %, kat. II - 75 %, kat. III - 50 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 55 %, 30 %, 30 %).

- 3) **liczba uczniów (osobo/starty)** biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 w/w kategorie):: kat. I – 8 000, kat. II - 6 000, kat. III – 4 000. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 12 000, 7 000, 6 000).
- 4) **liczba imprez** sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach „Orlik”: 32 imprezy. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 40 imprez).
- 5) **liczba uczestników** biorących udział w realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik”: 1 400 uczestników. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 2 000 uczestników).
- 6) **liczba dzieci i młodzieży** biorąca udział w programach – liczba dzieci z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w programie „Kocham tańczyć” - udział wzięło 435 uczniów. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500 dzieci).
- 7) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 23 imprezy – WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 22 imprezy).
- 8) **liczba uczestników** biorących udział w międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 910 uczestników. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 900 uczestników).
- 9) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast – 50 imprez i zawodów sportowych. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 40 imprez i zawodów sportowych).
- 10) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast, z uwzględnieniem podziału na dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe – ok. 6 000 uczestników, w tym: ok. 3 600 osoby dorosłe oraz ok. 2 400 dzieci i młodzieży. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 15 000 uczestników).
- 11) **liczba gmin** biorąca udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast - 67 gmin. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 70 gmin).
- 12) **liczba imprez masowych** oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim – liczba imprez masowych oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób z niepełnosprawnościami – 19 imprez. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 imprez masowych).
- 13) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach masowych oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób z niepełnosprawnościami - 850 osób (w ramach zadań: „Organizacja masowych imprez i zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim” – 780 osób, „Jesteśmy dzielni w swym wysiłku – Zawody sportowe – Trening Aktywności Motorycznej Olimpiad Specjalnych” – 40 osób, Letni Turniej „Rugby łamie bariery” – 30 osób). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 250 uczestników).
- 14) **liczba osób** biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej - w wojewódzkich imprezach sportowo-rekreacyjnych dla seniorów udział wzięły łącznie 343 osoby (w ramach: *Mistrzostw Nestorów Warmii i Mazur w Szachach Szybkich* – 24 osoby, *Żeglarskich Mistrzostw Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego* – 80 osób, *Wojewódzkiego Turnieju Piłki Nożnej Oldbojów na Orliku o Puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* – 54 osoby, *Turnieju Piłki Nożnej NAKI CUP +50* – 100 osób). WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 400 uczestników).

Cel 2.

Przygotowanie i udział zawodników z regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.

- 1) **liczba zawodników** objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior i młodzieżowiec: - 388 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzików (w roku 2019 – 390 młodzików), 130 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior młodszy (w roku 2019 – 128), 71 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior (w roku 2019 – 87) oraz 31 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzieżowca (w roku 2019 – 23 młodzieżowców). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY w kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy, młodzieżowiec. Nie został osiągnięty w kategorii wiekowej: junior ze względu na niższy limit zawodników, określony w Decyzji nr 2 Ministra Sportu z dnia 8 stycznia 2020 r., która określa limity osobowe dla poszczególnych województw i kategorii wiekowych (zakładano co najmniej: 350 - młodzik, 100 – junior młodszy, 80 - junior, 20 - młodzieżowiec).
- 2) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny polskie związki sportowe w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego: łącznie 5 159,62 punktów. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 500 punktów).
- 3) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, którzy zdobyli medale i punktowali w zawodach ogólnopolskich (organizowanych przez polskie związki sportowe) uczestniczyli w zawodach międzynarodowych (organizowanych przez międzynarodowe federacje) lub posiadają minimum drugą klasę sportową (nadaną przez polskie związki sportowe) w poszczególnych dyscyplinach sportowych: 80,86 % (w roku 2019 – 82,64 %). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 80 %).
- 4) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, w sportach zespołowych (piłka nożna), którzy uczestniczyli w rozgrywkach organizowanych przez polskie związki sportowe na szczeblu co najmniej wojewódzkim: 100% (zakładano: co najmniej 90 %). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY
- 5) **liczba zawodników** biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych – 181 zawodników (w 2019 r. – 197 zawodników). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 30 zawodników).
- 6) **liczba zawodów** ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w których wezmą udział reprezentanci województwa – 18 zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych (w roku 2019 – 28 zawodów). WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 25 zawodów).
- 7) **liczba zawodników** województwa zakwalifikowanych do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy – do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy zakwalifikowało się 3 zawodników z województwa warmińsko-mazurskiego (w 2021 r. – 21 zawodników). WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 6 zawodników). Ze względu na pandemię COVID-19 zostały odwołane wszystkie międzynarodowe zawody, w tym igrzyska olimpijskie – przełożone na rok 2021.
- 8) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa środowiska wiejskiego i małych miast w ogólnopolskim współzawodnictwie dzieci i młodzieży: 1 628 punktów. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 1 500 punktów).
- 9) **Liczba zawodników** ze środowiska wiejskiego i małych miast objętych szkoleniem – 333 zawodników (w 2019 r. – 302) – zakładano co najmniej 250. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY
- 10) **Liczba zawodników** zakwalifikowanych do udziału w mistrzostwach świata i Europy – zakładano co najmniej 10. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY. Do mistrzostw nie

zakwalifikował się żaden zawodnik z województwa – ze względu na pandemię zostały odwołane wszystkie międzynarodowe zawody, w tym igrzyska olimpijskie – przełożone na 2021 r.

Cel 3.

Promowanie kultury fizycznej poprzez ciekawe inicjatywy i znaczące dla województwa wydarzenia sportowe.

- 1) **liczba regionów partnerskich** województwa warmińsko-mazurskiego, z którymi realizowano współpracę w ramach przedsięwzięć z zakresu sportu: 1 region. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 3 regiony).
- 2) **liczba projektów** z zakresu sportu zrealizowanych w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi: 1 projekt. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 projektów).
- 3) **liczba imprez sportowych** o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa - 10 imprez (w roku 2019 - 26). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 10).
- 4) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa – około 1570 uczestników (w roku 2019 – przeszło 5200). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500).

W 2020 r. w ramach zadania *Rozwój kultury fizycznej* wpłynęło 9 ofert w trybie pozakonkursowym, z których 6 zadań zrealizowano.

Ocena własna stopnia osiągnięcia celów i realizacji działań

Działania realizowane przez organizacje pozarządowe w zakresie Priorytetu III, przy udziale środków z dotacji przynoszą wymierne rezultaty w postaci: upowszechniania i popularyzacji sportu w województwie warmińsko-mazurskim, wysokich osiągnięć reprezentantów województwa warmińsko-mazurskiego oraz promocji województwa w kraju, Europie i na świecie.

Organizacje w większości zrealizowały zakładane cele oraz osiągnęły zakładane rezultaty. Główną przyczyną mającą wpływ na niezrealizowanie zakładanych wskaźników w 2020 roku była sytuacja sanitarno-epidemiologiczna w kraju i na świecie, wywołana COVID-19. Wprowadzane obostrzenia dotyczące ograniczenia działalności w obszarze sportu wyczynowego i powszechnego uniemożliwiły pełną realizację zamierzonych działań. W sposób szczególny dotyczyło to sportu powszechnego m.in. w obszarze sportu szkolnego, w środowisku wiejskim i małych miast oraz w środowisku osób starszych. Ważną przyczyną mającą również wpływ na niezrealizowanie zakładanych rezultatów jest element rywalizacji sportowej oraz przyczyny niezależne wyłącznie od organizatorów (np.: kontuzje zawodników, rezygnacja z uprawiania sportu, niezakwalifikowanie się do dalszych rozgrywek, czy rezygnacja z udziału w zawodach).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stopień realizacji zadań określić jako zadowalający.

Sytuacja pandemii i wprowadzonych w Europie i na świecie ograniczeń sanitarno-epidemiologicznych, m.in. w zakresie podróży zagranicznych, miała największy wpływ na realizację zadań w ramach **Priorytetu IV Integracja europejska i współpraca międzynarodowa**. 10 marca 2020 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2020 zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe w zakresie integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami wybierając do realizacji i dofinansowania 13 ofert.

Przyznano wsparcie finansowe poniższych zadań:

- 1) Fundacja TIME Twórczość, Inspiracja, Marzenia, Edukacja otrzymała dotację na zorganizowanie projektu *Integracja dla Rodaka - edycja II*. W projekcie mieli uczestniczyć przedstawiciele Polonii z Kazachstanu, Ukrainy, Białorusi, Turkmenistanu, Mołdawii, Szwecji. Organizacja poinformowała o braku możliwości realizacji zadania w kształcie zgodnym ze złożoną ofertą proponując realizację zadania w ramach innego przedsięwzięcia, co nie mogło zostać zrealizowane w ramach przyznanej dotacji.
- 2) STOWARZYSZENIE "POLSKIE MIASTA CITTASLOW" otrzymało wsparcie realizacji zadania *CITTASLOW - WITAMY WSCHÓD*. Projekt przewidywał między innymi realizację wydarzenia popularyzującego ideę Cittaslow na terenie obwodu kaliningradzkiego. Jego adresatami miały być społeczności województwa warmińsko-mazurskiego oraz obwodu kaliningradzkiego. Ze względu na sytuację pandemiczną organizacja zaproponowała realizację zadania w zmienionym zakresie, co również ze względów formalnych nie mogło dojść do skutku.
- 3) Stowarzyszenie Jantar otrzymało wsparcie realizacji zadania *Międzynarodowy Festiwal Tańca BALTIC CUP*. Projekt będący jedną z największych imprez tanecznych w Polsce od lat gościł na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścisłej, światowej czołówki. Zawodnicy rywalizowali o Puchar Bałtyku w wielu kategoriach wiekowych. Ze względu na aktualną sytuację epidemiczną organizacja zrezygnowała z realizacji zadania.
- 4) Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi "Aniołowo" otrzymało wsparcie realizacji zadania *Aktywni we wspólnej Europie*. Projekt miał stanowić kontynuację wieloletniej współpracy z francuskim Departamentem Côtes d'Armor. Wspólne działania służyć miały rozwijaniu postaw obywatelskich poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach współpracy. Ze względu na sytuację epidemiczną organizacja zrezygnowała z realizacji zadania w 2020 r.
- 5) Fundacja Teatr IOTA otrzymała wsparcie realizacji zadania *Teatr IOTA ze SCENĄ SŁOWA w Kownie*. Zadanie miało zawierać dwie idee programowe: w pierwszej miał odbyć się warsztat SCENY SŁOWA z grupą polonijną w Kownie zakończony prezentacją efektów warsztatowych, a w drugiej miała odbyć się prezentacja spektaklu Teatru IOTA w formule performatywnego teatru czytania. W październiku oraz na początku grudnia 2020 r. miał się odbyć w Kownie warsztat "ZACZAROWANA DOROŻKA" wg poezji Konstantego I. Gałczyńskiego. Prezentacja efektów tego warsztatu miała się odbyć 12 grudnia 2020 r., tego samego dnia miała się także odbyć prezentacja spektaklu "TANGO" Sławomira Mrożka w wykonaniu Teatru IOTA. Wsparcia lokalnego w Kownie w informacji, promocji, organizacji i rekrutacji uczestników warsztatu miał udzielić Kowieński Oddział Związku Polaków na Litwie. Podpisano umowę dotacyjną z organizacją realizującą zadanie. Ze względu na sytuację epidemiczną rozwiązano umowę.
- 6) Akademia Trzeciego Wieku Przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie otrzymała wsparcie realizacji zadania *XIV Europejskie Spotkanie Integracyjne Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku "Pośród wielu dróg, rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą" św. Jan Paweł II*. Planowanym celem było: wzmocnienie aktywizacji i integracji środowisk polskich w kraju zamieszkania, poprzez nawiązanie więzi z Polską i Polskimi UTW na Wschodzie i Zachodzie Europy, umocnienie tożsamości narodowej przez uczestnictwo w spektaklach profesjonalnych i imprezach artystycznych z udziałem wykonawczym członków z krajowych UTW i polskich organizacji kresowych. Ze względu na sytuację epidemiczną organizacja zrezygnowała z przyznanej dotacji i przełożyła realizację zaplanowanego zadania na 2021 rok.
- 7) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa "Strzał w 10" planowało realizację zadania *Samodzielnie mieszkać - wyjazd studyjny do Zagrzebia*. Uczestnicy działań projektowych mieli zapoznać się z systemem mieszkalnictwa wspomaganego, które funkcjonuje w Chorwacji. Miało odbyć się spotkanie z przedstawicielami organizacji, która promuje prawa osób z niepełnosprawnościami i zapoznanie się z dobrymi wzorcami celem ich

przeniesienia na grunt województwa warmińsko-mazurskiego. Ze względu na sytuację epidemiczną organizacja odstąpiła od umowy.

- 8) Stowarzyszenie "Wspólny Dom" Na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce planowało realizację zadania *„Polak Francuz dwa bratanki”*. Projekt miał stanowić kontynuację współpracy ze stowarzyszeniem Ploeuc-L'Hermitage-Europe z gminy Ploeuc-L'Hermitage (Francja), położonej na obszarze Côtes d'Armor. Projekt miał zmierzać do poznania specyfiki działalności obu organizacji pozarządowych oraz wzajemnych oczekiwań, wymiany doświadczeń oraz stworzenia podstaw do wspólnej, długotrwałej współpracy na różnych poziomach. W jego ramach miała się odbyć pięciodniowa wizyta pięciu przedstawicieli francuskiej organizacji pozarządowej na Warmii i Mazurach. Ze względu na sytuację pandemiczną organizacja zrezygnowała z realizacji zadania.
- 9) Stowarzyszenie "Węgałty" otrzymało dofinansowanie realizacji zadania *CRESTA 2020 - Artystyczna wędrówka granic na szlaku pogranicza kultur między Ukrainą i Polską*. Projekt miał stanowić kontynuację i pogłębienie sieci od wielu lat prowadzonej współpracy z ukraińskimi zespołami, chórami, artystami i instytucjami, partnerami w projekcie, realizowanej w Polsce i na Ukrainie, we Lwowie i okolicach. Projekt zakładał wspólne opracowanie i 2 prezentacje muzycznych dramatów liturgicznych średniowiecza i wydarzenia towarzyszące jak koncert, konferencja i warsztaty dotyczące dziedzictwa kultur pogranicza środkowej Europy. Organizacja przesłała informację dotyczącą zmian w zakresie planowanych działań projektowych zbyt mocno zmieniających ofertę. Zadanie nie zostało zrealizowane.
- 10) Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie otrzymało dofinansowanie realizacji zadania *Społeczny wymiar współpracy Rejonu Święciańskiego na Litwie z Województwem Warmińsko-Mazurskim. Rzeczywiste wyzwania i perspektywy*. Oferta zakładała wizytę studyjną w Rejonie Święciańskim na Litwie, przedstawiciele wybranych instytucji i organizacji z regionu Warmii i Mazur, zaangażowanych w działalność społeczną i kulturalną. Uczestnicy wizyty mieli wziąć udział m.in. w konferencji pt. „Aktywizacja polskich organizacji obywatelskich w Rejonie Święciańskim na Litwie, poprzez określenie priorytetowych kierunków współpracy z organizacjami obywatelskimi w Województwie Warmińsko – Mazurskim" zorganizowanej w Domu Polskim w Nowych Święcianach. Mieli ponadto odwiedzić polskie placówki oświatowe w rejonie Święciańskim oraz odbyć indywidualne rozmowy partnerskie z przedstawicielami Oddziału Związku Polaków na Litwie, dyrekcją polskiej szkoły niedzielnej, członkami powstających Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku i zespołów artystycznych oraz z polskimi wolontariuszami zaangażowanymi w pomoc charytatywną. Organizacja zrezygnowała z realizacji zadania.
- 11) Olsztyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Bretanii i Francji Amitié otrzymało wsparcie realizacji zadania *„Bienvenue en #WarmiaMazury”*. W ramach realizacji zadania organizatorzy planowali uczcić przypadającą w 2020 roku 20. rocznicę podpisania przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego porozumienia z Departamentem Côtes d'Armor, poprzez prezentację kultury warmińsko-mazurskiej w Côtes d'Armor, otwartą dla publiczności, której gwiazdami, a zarazem ambasadorami warmińsko-mazurskiej kultury, byłyby młodzież – studenci i uczniowie. Tematem przewodnim wydarzenia miały być warmińskie kapliczki i mazurskie wycinanki. Organizacja poinformowała o rezygnacji z realizacji zadania.
- 12) Uczniowski Klub Sportowy „Naki” Olsztyn otrzymał wsparcie realizacji zadania *VIII Europejskie Warsztaty Sportowo-Integracyjne 2020*. W ramach realizacji zadania miały się odbyć warsztaty polegające na wspólnym spędzeniu 4 dni w naszym regionie, podczas których uczestnicy z Departamentu Côtes d'Armor i Obwodu Kaliningradzkiego mieli poznać wspólną historię swoich narodów, kulturę oraz wymieniać się doświadczeniami w zakresie sportu i wychowania. Kulminacyjny punkt warsztatów miała stanowić sportowa konfrontacja w formie turnieju piłki nożnej. Organizacja zrezygnowała z realizacji zadania.

13) FUNDACJA TAŃCA I SZTUKI ARTOFFNIA otrzymała wsparcie realizacji zadania *Pomiędzy Nami - polsko-rosyjska współpraca artystyczna*. W ramach wykonania zadania oferent przewidywał wizytę studyjną w Olsztynie zespołu z Rosji będącą kontynuacją rozpoczętej już współpracy z przedstawicielami Rosji. W ramach współpracy miał przyjechać do Polski zespół taneczny z Rosji, Dzięki realizacji projektu miała się odbyć wymiana doświadczeń scenicznych a także społecznych uczestników. Projekt miał zostać zwieńczony występem w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie zarówno zespołu z Rosji jak i rodzimego zespołu działającego przy Fundacji Tańca i Sztuki Artoffnia. Organizacja poinformowała o braku możliwości zrealizowania zadania.

Podsumowując – żadna spośród 13 ofert wybranych przez Zarząd Województwa do dofinansowania nie została zrealizowana z uwagi na sytuację pandemii COVID-19, w związku z tym nie doszło do osiągnięcia zakładanych w programie współpracy wskaźników dot. realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym w zakresie współpracy międzynarodowej.

W 2020 r. w ramach **Priorytetu V Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta** zlecono jedno zadanie (do konkursu wpłynęły 4 oferty – 2 nie spełniły wymogów formalnych). W projekcie wzięło udział min. 100 osób. Dzięki tym działaniom nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej praw konsumentów. W związku z tym cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Organizacje pozarządowe województwa warmińsko-mazurskiego zdecydowanie najczęściej składają oferty w zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**. W roku minionym/sprawozdawczym celem podejmowanej współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego był **wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury**. Zlecone organizacjom pozarządowym zadania wynikały z *Programu wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, szczególnie uwzględniono inicjatywy, których realizacja przyczynia się do:

- 1) *Aktywnego uczestnictwa w kulturze - organizacja przedsięwzięć wpływających na wzrost aktywności kulturalnej i integracji społeczności regionu;*
- 2) *Wzmacniania dialogu międzykulturowego -wspieranie inicjatyw mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych;*
- 3) *Rozwoju regionalnych marek kulturalnych - zwiększenie jakości, różnorodności i ilości wydarzeń artystycznych oraz aktualizacja oferty kulturalnej dla nowych odbiorców;*
- 4) *Wzmacniania kompetencji kulturowych mieszkańców -wspieranie działań edukacyjno-animacyjnych;*
- 5) *Ochrony dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem niematerialnego dziedzictwa regionu;*
- 6) *Wzmacniania tożsamości i indywidualności kulturowej regionu ze szczególnym uwzględnieniem działań zmierzających do popularyzacji tożsamości regionalnej, w tym np. rocznica Plebiscytu;*
- 7) *Rozwoju środowisk twórczych i wzmacniania kompetencji animatorów kultury - tworzenie i rozwijanie różnego rodzaju partnerstwa, wymiana dorobku kulturalnego, integracja środowisk lokalnych wokół wspólnie realizowanych projektów kulturalnych;*
- 8) *Upowszechnienia i wsparcia przedsięwzięć realizowanych w regionie, m.in. wykorzystanie współczesnych środków masowego przekazu oraz ukierunkowanie na nowe zjawiska kulturowe.*

W roku 2020 w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa zrealizowano 47 zadań (w tym 3 dwuletnie) na łączną kwotę dofinansowania 371 373,41 zł.

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie Priorytetu VI:

Wskaźniki wymienione w opisie priorytetu	określone w PW2020	zrealizowane w 2020
Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa	do 50	47 (w tym 1 w trybie poza-konkursowym)
Liczba przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	do 40	30
Liczba przedsięwzięć realizowanych w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym	min. 5	9
Liczba projektów mobilizujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze	min. 40	28
Liczba projektów z obszaru dziedzictwa kulturowego, w tym niematerialnego	min. 10	13
Liczba projektów popularyzujących dziedzictwo kulturowe w tym z użyciem nowych technologii np. digitalizacje, aplikacje	min. 3	0
Liczba projektów wykorzystujących elementy kultury ludowej	min. 3	3
Liczba przedsięwzięć z zakresu animacji i edukacji kulturalnej	min. 7	7
Liczba przedsięwzięć prezentujących kulturę mniejszości narodowych i etnicznych	min. 10	3
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzykulturowej	min. 3	1
Liczba przedsięwzięć wpływających na zwiększenie tożsamości i indywidualności kulturowej regionu, w tym projekty rocznicowe	min. 8 + min. 2 rocznicowe	10 + 6 projekty rocznicowe
Liczba projektów partnerskich	min. 5	2
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzypokoleniowej	min. 4	1
liczba przedsięwzięć skierowanych/angażujących seniorów	min. 5	6
Liczba wydawnictw (z wyłączeniem publikacji książkowych) i ich nakład ogółem	min. 1	3
Liczba projektów innowacyjnych	min. 1	2
Liczba festiwali o zasięgu regionalnym	min. 5	7
Liczba konferencji tematycznych	max 5	1
Liczba konkursów angażujących społeczność lokalną w szczególności dzieci i młodzież	min. 2	0
liczba projektów wykorzystujących środki masowego przekazu oraz ukierunkowanie na nowe zjawiska kulturowe	min. 2	3

W roku 2020 ogłoszono również konkurs na realizację zadania pn. *Wsparcie przygotowania i wydania publikacji spełniających wysokie standardy merytoryczne i redakcyjne przyczyniających się do rozwoju i promocji kultury województwa warmińsko-mazurskiego*. Wsparto wydanie 3 publikacji, łącznie na kwotę 30 000 zł.

Mimo trudnych uwarunkowań, spowodowanych sytuacją epidemiologiczną w kraju, wywołaną wirusem SARS-CoV-2, udało się – w stopniu zadowalającym - osiągnąć wskaźniki, określone w opisie programu. Pandemia wywarła znaczny wpływ na wykonanie zadań samorządu województwa w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, zleczanych w ramach

otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych. Obostrzenia, systematycznie wprowadzone przez Rząd, znacznie ograniczyły możliwość realizacji planowanych zadań, w niektórych przypadkach zupełnie ją uniemożliwiając. Organizacje, przy uwzględnieniu wytycznych Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego, poszukiwały nowych form i możliwości realizacji zaplanowanych działań - nierzadko „przenosiły” swoje działania do sieci, realizując je w trybie online. Samorząd Województwa natomiast, biorąc pod uwagę wcale nierzadkie (36) rezygnacje z realizacji objętych wsparciem zadań, przeprowadził uzupełniający wybór wniosków. Powyższe kroki, podjęte w celu zminimalizowania wpływu pandemii na realizację programu, okazały się skuteczne.

Wysokość środków przeznaczonych na współpracę z organizacjami pozarządowymi, nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2020 o 17 % zmniejszył się natomiast stosunek ilości ofert wybranych do złożonych, co przy jednoczesnym zwiększeniu liczby złożonych ofert nie spowodowało wzrostu średniej wysokości przyznanej dotacji która niezmiennie od 2019 r. oscyluje w granicach 7 000 zł.

W roku 2020 odnotowano wzrost aktywności organizacji angażujących środowiska młodzieżowe, natomiast mniej aktywne stały się organizacje skupiające mniejszości narodowe i etniczne. Dedykowany im priorytet programu współpracy nie cieszył się dużym zainteresowaniem oraz nie osiągnięto wskaźnika jego realizacji, na oczekiwanym poziomie. Zasadnym wydaje się zatem podjęcie działań mobilizujących tę grupę organizacji do większej aktywności.

Cel programu - *wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury* jest wart kontynuacji, co potwierdziła grupa robocza, opracowująca priorytety programu współpracy na rok 2021 r.

Kolejne zadania zlecono w zakresie **Priorytetu VII Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**. W 2020 r. zrealizowano 4 zadania z zakresu edukacji ekologicznej, 1 zadanie z zakresu działań interwencyjnych w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym oraz 1 zadanie z zakresu wdrażania zasad gospodarki obiegu zamkniętego, w tym tworzenia i promocji giełd i platformy internetowej wymiany rzeczy używanych, zbierania odpadów, a także działania na rzecz nie marnowania żywności i centrów ponownego użytkowania przedmiotów.

W ramach działań edukacyjnych:

- 1) Fundacja Puszczy Rominckiej zrealizowała projekt „Nie odpadom – kampania edukacyjna”, w ramach którego przeprowadzono kampanię edukacyjną uświadamiającą dzieciom i młodzieży (a pośrednio i dorosłym), że wytwarzane każdego dnia odpady stanowią ogromny problem dla środowiska;
- 2) Fundacja Rozwoju Regionów przez zadanie „Ekosocłectwo” zorganizowała kampanię edukacyjną skierowaną do wszystkich sołectw województwa warmińsko-mazurskiego dotyczącą zbiórki elektrośmieci;
- 3) Fundacja Zdanowicz Be Creative zrealizowała projekt „Myśl globalnie – działaj lokalnie – warsztaty ekologiczne w Gadach”, w ramach którego zorganizowano cykl warsztatów mających na celu edukację ekologiczną i wzrost świadomości oraz wrażliwości ekologicznej lokalnego społeczeństwa;
- 4) Stowarzyszenie „Nasza Krutyń” zrealizowało zadanie „Opracowanie i druk ilustrowanego przewodnika do oznaczania ważek Mazurskiego Parku Krajobrazowego”, w ramach którego powstało wydawnictwo popularnonaukowe poświęcone oznaczaniu ważek Mazurskiego Parku Krajobrazowego, a także ich biologii, ekologii, zagrożeniom i ochronie, co przyczyniło się do popularyzacji rodzimej fauny i aktywności w środowisku przyrodniczym.

W ramach działań interwencyjnych w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wsi zrealizowała projekt pn.: „Doposażenie jednostki OSP Nowa Wieś w sprzęt służący eliminowaniu zagrożeń występujących w środowisku przyrodniczym”, w ramach którego zakupiono niezbędny sprzęt do prowadzenia działań związanych z likwidacją skutków powodzi i lokalnych podtopień, które ze względu na zmieniający się klimat są coraz częstsze i bardziej intensywne;
- 2) Fundacja „Alarmowy Fundusz Nadziei na Życie” zobowiązała się wykonać zadanie „Profilaktyka i edukacja sterylizacji równa się ograniczeniom zagrożeń dla dziedzictwa przyrodniczego związanych z bezdomnością zwierząt na terenie Gminy Ostróda”, jednak nie zrealizowała tego zadania i zwróciła przyznaną dotację.

W ramach działań z zakresu wdrażania zasad gospodarki obiegu zamkniętego, w tym tworzenia i promocji giełd i platformy internetowej wymiany rzeczy używanych, zbierania odpadów, a także działania na rzecz nie marnowania żywności centrów ponownego użytkowania przedmiotów w województwie warmińsko-mazurskim Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zrealizowało zadanie „Gospodarka Obiegu Zamkniętego szansą na lepsze jutro”, w ramach którego poprzez organizację warsztatów prowadzono działania edukacyjne z zakresu gospodarki obiegu zamkniętego.

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim - co najmniej 2 inicjatywy - zrealizowano 6 inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim.

Podsumowując efekty powyższych działań należy stwierdzić, że mimo komplikacji związanych z szerzącą się pandemią koronawirusa i związanymi z tym utrudnieniami udało się podtrzymać zaangażowanie organizacji pozarządowych we wdrażanie działań dotyczących ochrony środowiska.

W obszarze **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** osiągnięto następujące wskaźniki poprzez realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym:

Celem ogólnym zadań realizowanych w tym obszarze jest: maksymalne i dynamiczne wykorzystanie potencjału turystycznego województwa warmińsko-mazurskiego.

3 zadania zlecone organizacjom pozarządowym zrealizowane były w ramach następujących zadań wskazanych w programie współpracy:

- 1) popularyzacja atrakcyjnych przestrzeni turystycznych, zachowujących styl i kulturę wyróżniającą nasz region, podnoszących jakość życia mieszkańców i atrakcyjność turystyczną miejsc.
- 2) skuteczny e-marketing turystyczny Warmii i Mazur. Wdrożenie działań kreatywnych pozwalających na pozycjonowanie regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej.

Były to: *Warmia i Mazury oczami blogerów* (Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej), *Geocaching na Warmii i Mazurach* (Fundacji Alternatywnej Edukacji "ALE") oraz *"Konstruktorzy turystycznych szlaków"* - warsztaty filmowe wraz z realizacją nagrań promujących *Ziemię Lubawską* (Klubu Sportowego CONSTRUCT). Zadanie: *Turystyczne walory Pojezierza Iławskiego* (Stowarzyszenia "Miłośnicy Krainy Tysiąca Jezior") nie zostało zrealizowane z powodu obostrzeń wprowadzonych w związku z pandemią.

Kolejne zadania wskazane w programie współpracy:

- 1) wydawanie niekomercyjnych regionalnych publikacji turystycznych promujących turystykę w województwie warmińsko-mazurskim ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw cyklicznych;
- 2) działania mające na celu podniesienie kompetencji kadr turystycznych poprzez poszerzenie wiedzy o produktach wizerunkowych regionu;

zrealizowane zostały w ramach 8 projektów: *Mazury Garbate marką turystyczną* (Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap), *Szlakiem zamków gotyckich – oferta turystyczna* (Stowarzyszenia gmin "Polskie zamki gotyckie"), *Szlakami Świętej Warmii* (Stowarzyszenia Dom Warmiński), *Pikniku w Mrągowie!* (Stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna "Ziemia Mrągowska"), *Wirtualny przewodnik turystyczny zamku w Szymbarku* (Fundacji Zamek Szymbark), *Mazurskie trasy i szlaki kolarstwa górskiego - Wydawnictwo Mazury MTB* (Stowarzyszenia Luz Grupa), *Diamenty Krainy Kanału Elbląskiego - obiekty przyjazne rowerzystom* (Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania) oraz *Prowadzenie Całorocznego Biura Informacji Turystycznej w Jezioranach z programem promowania walorów oraz ofert turystycznej Gminy Jeziorany i Regionu* (Stowarzyszenia Rozwoju Społecznego Vita Warmia).

W trybie pozakonkursowym dofinansowano również następujące zadania: „Wydawnictwo *Mikołaj Kopernik w Lidzbarku Warmińskim*” Stowarzyszenia Dom Warmiński (ze względu na jego znaczenie dla rozwoju i popularyzacji produktu turystycznego jakim jest Szlak Kopernikowski na Warmii i Mazurach) oraz *Warmia i Mazury dostępne dla wędkarzy – budowa podstrony dedykowanej wędkarzom do serwisu www.mazury.travel* realizowane przez Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizację Turystyczną w Olsztynie.

W zakresie **Priorytetu IX Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych** w roku 2020 wsparto realizację 6 zadań, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Dotacje celowe przeznaczono na:

- 1) Zapewnienie stanu gotowości ratowniczej w postaci pełnienia stałych dyżurów ratowników i prowadzenie patroli na obszarach wodnych; utrzymanie i funkcjonowanie pracy biura koordynującego działania ratowników, wydatki związane z funkcjonowaniem bazy posterunków ratowniczych, w tym wynagrodzenia, ubezpieczenie ratowników zatrudnionych w organizacjach ratowniczych oraz ratowników - wolontariuszy, sprzętu, mienia, opłaty za media; doposażenie grup ratowniczych, prowadzenie dokumentacji technicznej oraz doskonalenie kadry ratowniczej.
- 2) Prowadzenie działań ratowniczych.
- 3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń ratowników wodnych.
- 4) Utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego poprzez głównie konserwację i zachowanie gotowości eksploatacyjnej łodzi, sprzętu, transportu, m.in. naprawa, konserwacja.
- 5) Prowadzenie dokumentacji wypadków.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Olsztyn	Mazurska Ochotnicza Pogotowie Ratunkowe Giżycko	Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Mazurska Służba Ratownicza Okartowo	OSP Szeligi Jednostka Ratownictwa Wodnego Elk	PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych	Razem
Liczba ratowników wodnych pełniących całoroczne/ całodobowe dyżury	50	20	28	45	35	50	228
Liczba ratowników w organizacji:	410	71	50	67	43	50	691

a) zatrudnionych na etacie	42	20	30	3	35	0	130
b) członkowie społeczni, wolontariat	368	51	20	64	8	50	561
Zakres zrealizowanych szkoleń: szkolenia ratowników wodnych, szkolenia instruktorów wodnych, szkolenia psów ratowniczych wraz z ratownikami	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych oraz instruktorów ratownictwa wodnego	
Liczba przeszkolonych ratowników wodnych	111	12	23	11	10	10	177
Liczba podejmowanych działań ratowniczych	298	256	125	5	213	4	901
Liczba osób, którym udzielono pomocy	256	940	4	4	2	6	1212
Dodatkowe akcje np. przy reagowaniu i usuwaniu skutków klęsk żywiołowych, o ile takie wystąpiły.	0	0	5	0	0	2	7

Kolejnym priorytetem programu współpracy, w zakresie którego zlecono zadania publiczne Samorządu Województwa jest **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**. Organizacje były zainteresowane współpracą i realizacją zadań konkursowych (wpłynęły 32 oferty). Wybrano do realizacji 8 zadań. Z przyczyn pandemicznych 5 organizacji nie było w stanie zrealizować zadań o charakterze regionalnym, z udziałem publiczności i odstąpiło od podpisania umowy. Sytuacja związana z COVID-19 zmusiła kolejną organizację do zwrotu otrzymanej dotacji i rozwiązania umowy na zrealizowanie zadania publicznego. Pozostałe zadania (2) zostały wykonane w terminie głównie poprzez wsparcie przedsięwzięć lokalnych mających na celu tworzenie i rozwój wsi tematycznych, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności wiejskich oraz z zakresu poprawy estetyki i wizerunku wsi. W mniejszym stopniu organizacje były zainteresowane działaniami z zakresu inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich.

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu z przyczyn wprowadzonych obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych nie zostały osiągnięte:

Cel 1: Wspieranie rozwoju wsi tematycznych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności lokalnych.

Wskaźnik: liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych: założono do 10/ wykonano – 1

Cel 2: Poprawa estetyki i wizerunku wsi.

Wskaźnik: liczba inicjatyw mających na celu poprawę estetyki i wizerunku miejscowości – założono do 7/ wykonano - 1

Cel 3: Wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego.

Wskaźnik: liczba inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich – założono do 5/ wykonano - 0.

Zadania publiczne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zlecono i wsparto również w ramach **Priorytetu XI Polityka społeczna**.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert **w zakresie pomocy społecznej** dofinansowano realizację 13 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 147 850 zł.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną związaną z wirusem SARS-CoV-2, trzy organizacje zrezygnowały z realizacji zadania, a dwie organizacje dokonały zwrotów części niewykorzystanych dotacji z powodu niezrealizowania wszystkich zaplanowanych działań.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej wyniosła 1 135 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym **w zakresie pomocy społecznej** w 2020 r. dofinansowano m.in.:

- 1) wspieranie osób samotnych i starszych, w tym aktywności społecznej osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich,
- 2) wzmacnianie i promowanie integracji międzypokoleniowej,
- 3) rozwój usług sąsiedzkich,
- 4) rzecznictwo środowisk seniorskich, w tym rozwój Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz współpraca z gminnymi radami seniorów,
- 5) wspieranie działań na rzecz osób bezdomnych.

Ze względu na ograniczenia związane ze stanem epidemii nie zrealizowano jednodniowej XIII Wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, XXII Wojewódzkiego Festynu Integracyjnego, o zasięgu regionalnym, dla osób niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy Razem” oraz nie wydano dwóch numerów biuletynu promującego działania realizowane w ramach XXII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.

Ponadto w 2020 roku wpłynęła jedna oferta złożona zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na kwotę 7 809,50 zł, która została w pełni zrealizowana.

W ramach otwartego konkursu ofert **z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie** wpłynęło 18 ofert. Trzy oferty nie spełniły wymogów formalnych. Łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wynosiła: 222 360 zł. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu dofinansowano realizację 4 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 60 000 zł.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w 2020 r. dofinansowano zadania **z zakresu przeciwdziałania narkomanii**:

- 1) realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej nakierowanych na dzieci i młodzież z grup podwyższonego ryzyka,
- 2) podnoszenie kwalifikacji szkolnych pedagogów i wychowawców, realizujących działania profilaktyczne, a także dyrektorów szkół w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą (z wykorzystaniem nowoczesnych metod takich jak terapia skoncentrowana na rozwiązaniach) oraz w zakresie realizacji programów rekomendowanych (z wykorzystaniem studium trudnych przypadków),
- 3) upowszechnianie nowoczesnych programów terapeutycznych dla osób zagrożonych i uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin na konferencji wojewódzkiej promującej „dobre praktyki” w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania narkomanii,
- 4) prowadzenie działań naprawczych związanych z postrehabilitacją i readaptacją osób uzależnionych oraz działań z zakresu redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych i używających narkotyków iniekcyjnie (w tym działania informacyjno-edukacyjne, działania środowiskowe w miejscach o szczególnym natężeniu zjawiska narkomanii, wymiana igieł i strzykawek).

W ramach konkursu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa wpłynęło 12 ofert. Łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wyniosła: 734 567,00 zł. Dwie oferty nie spełniły wymogów formalnych. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu przyznano dofinansowanie dla 7 organizacji pozarządowych, jednak jedna z nich zrezygnowała z realizacji zadania.

Liczba uczestników zleconych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami wyniosła 1 358 osób. Dofinansowano m.in.: szkolenia, warsztaty i kursy dla osób z niepełnosprawnościami oraz spotkania grupowe dla rodziców i opiekunów w zakresie rodzicielstwa.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI:	2020 r.*
Objęcie nie mniej niż 2 tys. osób działaniami organizacji pozarządowych, które w 2020 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	3 732 (w 2019 r. - 78 954 osób)
Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Pomoc społeczna – 73,87% Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 66,66% Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 73,81 %* .
Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	0

*Ze względu na wprowadzenie od marca 2020 r. stanu epidemii na terenie całego kraju wywołanego wirusem SARS-CoV-2 i związane z tym ograniczenia m.in. w przemieszczaniu się i organizowaniu spotkań nie zrealizowano wszystkich zleconych zadań oraz nie było możliwe zrealizowanie wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym. W związku z powyższym osiągnięte wskaźniki są niższe od zakładanych.

Od 2015 r. w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi umieszczony jest **Priorytet XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**. Jednym z działań zawartych w jego opisie jest zlecenie realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim*. W ogłoszonych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2 otwartych konkursach ofert na jego realizację w roku 2020 wpłynęło 16 ofert (w 2019 – 19, w 2018 r. - 9 ofert, w 2017 – 3, a w 2016 r. – 4). W 2020 r. dofinansowano realizację 10 zadań (w 2019 – 6, w 2018 – 7, w 2017 – 3, a w 2016 wybrano do realizacji 1 zadanie).

W 2020 roku odbyły się dwa otwarte konkursy ofert dot. realizacji programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim przez organizacje pozarządowe. W pierwszym terminie dofinansowanie otrzymały 2 oferty, w drugim 8. Oprócz dwóch stowarzyszeń, które kontynuowały działania podjęte przez organizacje w 2019 roku, pojawiły się także nowe stowarzyszenia, które wcześniej nie brały udziału w konkursach. W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju wywołaną wirusem SARS-CoV-2 kilka organizacji, które brały udział w realizacji programu w poprzednich latach nie podjęło się składania ofert ze względu na obawy o niemożliwość wykonania zgłoszonego zadania. Organizacjom, które otrzymały dofinansowanie udało się zrealizować zadania częściowo w trybie zdalnym. W drugim terminie organizacje

składając swoje oferty zaplanowały działania, które mogły być zrealizowane podczas trwania pandemii (m.in. realizacja zadań w trybie zdalnym, w mniejszych grupach).

W 2020 r. Program wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim realizowany był w:

- 1) **Mragowie, powiecie mragowskim**, gdzie kontynuowano funkcjonowanie Mragowskiego Forum Młodzieży, a także podejmowano kolejne działania na rzecz lokalnej społeczności, podczas których młodzież wykazywała się swoją kreatywnością. Z uwagi na sytuację panującą w kraju, młodzież zrzeszona w MFM, Fundacja "ALE" wraz z Centrum Kultury i Turystyki nadała Funduszowi szczególną formę. Łącząc dwa pomysły: stworzenia strony internetowej myArt.mragowo.pl oraz autorskiego programu CKiT pod hasłem "SMS - Sztuka Młodych Szuka". Zbudowano przestrzeń na rozwój i prezentację twórczości młodych artystów oraz na inicjowanie wspólnych działań artystycznych, angażujących młodzież i lokalną społeczność.
- 2) **powiecie elbląskim**, w którym młodzież (ok. 150 osób) wzięła udział w 5 szkoleniach i warsztatach dla wolontariuszy organizowanych przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu. Szkolenia przygotowały grupę wolontariuszy, edukatorów ekologii (Eko Edukatorów), którzy będą swoją zdobytą wiedzą i umiejętnościami dzielić się z kolejnymi grupami młodzieży. Edukatorzy Ekologii zostali przygotowani przez trenerów praktyków do zastosowania ekologii w najbliższym otoczeniu poprzez udział w szkoleniach. Spotkania organizowane były w formie on-line oraz hybrydowo, za pośrednictwem mediów społecznościowych, teleporad.
- 3) **Elblągu**, Stowarzyszenie „Wyjście” zorganizowało debatę na komunikatorze Messenger dla młodzieży. Po przeprowadzonej debacie i wysłuchaniu potrzeb młodzieży Stowarzyszenie, wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom i potrzebom przygotowało dla niej cykliczne spotkanie w gronie młodzieży, które zaspokoja potrzebę wspólnego przebywania w sposób bezpośredni, podczas których były poruszane tematy związane z samopoczuciem, ich problemami, zainteresowaniami itd. Spotkania sportowe, które spełniły funkcję rozładowania nagromadzonych napięć, zapewniając interakcje i przebywanie w gronie rówieśników, pełniły również funkcje zdrowotne (szczególnie wzmacniające osłabione mięśnie), zapobiegające otyłości oraz zapewniające prawidłowy rozwój młodego organizmu, indywidualne spotkania z psychologiem, warsztaty psychologiczne na temat lęku, relacji rodzinnych, agresji oraz technik relaksacyjnych oraz arteterapię - zajęcia relaksacyjne i rozładowujące nagromadzone emocje w sposób twórczy. Zajęcia organizowane były w formie on-line oraz hybrydowo, pomogły młodzieży podczas trudnego czasu pandemii.
- 4) **powiecie olsztyńskim**, nastąpiła kontynuacja działań Funduszu Inicjatyw Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Powiatu Olsztyńskiego, utworzonego w 2019 r. przez Oddział Powiatowy Ochotniczych Straży Pożarnych RP Olsztynie. Dzięki niemu młodzież po raz kolejny zorganizowała i brała udział w warsztatach i szkoleniach dla członków i ich opiekunów. W ramach zadania zrealizowano 14 inicjatyw MDP na rzecz środowiska lokalnego, przeprowadzono 2 szkolenia dla 20 członków MDP powiatu olsztyńskiego oraz 2 szkolenia dla 15 opiekunów MDP powiatu olsztyńskiego.
- 5) **Olsztynie**, Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Ekonomiczno-Handlowych wraz z młodzieżą przygotowało oddolną inicjatywę, której celem było wprowadzenie do świata nowych technologii i zachęcanie do nauki programowania zarówno dzieci jak i dorosłych. W ramach projektu odbyło się m.in. opracowanie tras turystycznych do spaceru pt. "Nowoczesna wizja olsztyńskiej secesji" i przygotowanie wystawy fotograficznej online pt. "Nowoczesna wizja olsztyńskiej secesji" przygotowanej przez młodzież i seniorów, plenerowe warsztaty fotograficzne uczniów i seniorów pod kierunkiem nauczyciela, wykonanie fotografii i ich korekta, wystawa oraz warsztaty programistyczne pt. "Nauka

robotyki z językiem Phyton" w wymiarze 15 h. W związku z obecną sytuacją część działań odbyła się online, a promocja zadania odbyła się w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram). Projekt przyczynił się również do integracji międzypokoleniowej i lokalnej.

- 6) **Olsztynie**, młodzież pod opieką Fundacji „Krasnolud” zrewitalizowała w oparciu o pomysły i z inicjatywy grupy młodzieżowej przestrzeń sąsiedzką. Grupa młodzieżowa wykazała się bardzo wysokim poziomem zaangażowania: od przekazania do Urzędu Marszałkowskiego podpisanej przez Fundację umowy, do uprzątnięcia na zimę terenu podwórka i zabezpieczenia zakupionych elementów jego wyposażenia, a także przygotowania przestrzeni dla mieszkańców.
- 7) **Olsztynie, powiecie olsztyńskim**, gdzie młodzież przy pomocy Wytwórni Zdarzeń Sonokinetycznych stworzyła stronę internetową - młodzież nadesłała swoje pomysły na grafikę projektu i na szatę graficzną. Na stronie opublikowano finalny film mySoundSpots. Projekt MySoundSpots to chęć młodzieży do zapisywania codziennego życia poprzez dźwięk. Młodzież wsłuchiwała się w zjawiska dźwiękowe w otaczającym ich świecie (ekologia dźwięku), uświadomienie im, że istnieje coś takiego jak środowisko dźwiękowe. Fundacja otrzymało blisko 100 filmów dźwiękowych z otoczenia młodzieży. Ponieważ ze względów pandemicznych większość filmów dźwiękowych to dźwięki z wewnątrz (zazwyczaj wewnątrz ich domów, mieszkań). Trudna sytuacja w jakiej znaleźli się uczestnicy projektu (ograniczenia poruszania się na zewnątrz, nauka zdalna, itp.) sprawiła, że młodzież bardzo kreatywnie podeszła do zadania. Dźwięki, które możemy znaleźć w finałowym filmie to np. obowiązki domowe, takie jak odkurzanie, gotowanie, czy podlewanie kwiatów. Ale również fragment zdalnej lekcji, czy komunikat policyjny proszący o pozostanie w domu. Tym samym młodzież stworzyła wyjątkowy dokument o sytuacji w jakiej się znalazła w roku 2020.
- 8) **Olsztynie**, w którym grupa 30 uczniów z 5 olsztyńskich szkół ponadpodstawowych została przeszkolona przez Fundację „Przyszłość dla Dzieci” w ramach warsztatów z: animacji, komunikacji, kompetencji liderских oraz pierwszej pomocy. Efektem szkoleń było przeprowadzenie przez młodzież 4 inicjatyw lokalnych: "Maseczki z bajeczki", "Od Elfa do Mikołaja", wystawa "Dzieci życzą..." oraz "Świąteczny przystanek" - w ramach tej inicjatywy wolontariusze przystroili w Olsztynie dwa przystanki tramwajowe (Centrum, Galeria Warmińska). Stworzyli przyjazną strefę dla wszystkich mieszkańców, gdzie puszczone były kolędy a wolontariusze rozdawali kartki świąteczne przygotowane w ramach sesji zdjęciowej. Młodzież zintegrowała się i wspólnie działała na rzecz lokalnej społeczności. Dodatkowo zapewniono młodzieży organizację wolnego czasu, zwłaszcza w obliczu izolacji domowej związanej z sytuacją sanitarno-epidemiologiczną i zachęcono do wolontariatu.
- 9) **Ławie, w gminie ława**, gdzie powołano do działania ławski Inkubator Inicjatyw Społecznych przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci. Dzięki temu młodzież z terenu miasta i gminy Ława miała możliwość zgłaszania własnych inicjatyw społecznych. Inkubator był miejscem rozwoju potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej, kompetencji społecznych i samorządności młodzieży. Młodzież, działając w międzypokoleniowym partnerstwie, uzyskała realny wpływ na tworzenie oferty oraz brała udział w każdym etapie podejmowanych decyzji i aktywności Inkubatora. W ramach działań w Inkubatorze młodzież zrealizowała 3 inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności. Obudziła w sobie wrażliwość na krzywdę i problemy innych osób, współobywateli. Nauczyła się odpowiedzialności społecznej i rozwinęła swoją kreatywność i pomysłowość, biorąc udział w licznych burzach mózgow i debatach dotyczących znalezienia optymalnego rozwiązania zdiagnozowanych problemów w lokalnym społeczeństwie. Współpraca z reprezentantami organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeniami pomocowymi wykształciła w młodych ludziach umiejętność argumentowania, dyskusowania oraz prezentowania swoich opinii i propozycji na forum, a także nauczyla przedsiębiorczości i samorządności, co z pewnością zaowocuje w przyszłości.

- 10) **powiecie etckim i oleckim**, młodzież podnosiła swoje kompetencje społeczne oraz wiedzę o wolontariacie (zagadnienia prawne, organizacyjne, itp.). Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego "Wiatraki Mazur" przeprowadziło szkolenia w 5 szkołach wiejskich, dla 82 uczniów i 11 członków kadry pedagogicznej (nauczyciele i dyrektorzy szkół). Polegały one na cyklu zajęć i spotkań (on-line oraz hybrydowych) przygotowujących akcje oraz realizacji przez wolontariuszy 10 akcji społecznych w lokalnych środowiskach. W przeprowadzenie samodzielnie wymyślonych akcji społecznych zaangażowało się 82 wolontariuszy z 5 SKW. Młodzież do współpracy zaangażowała 5 członków Rad Rodziców i 43 podmioty lokalne (organizacje, instytucje kultury i inne instytucje publiczne takie jak UG, policja itp.). Powołano w 3 szkołach Rady Wolontariatu, w które angażują się nauczyciele, rodzice i opiekunowie wolontariatu. Wokół SKW powstały 3 lokalne partnerstwa, które będą wspierać działania młodych wolontariuszy i pomagać im pozyskiwać środki na przyszłe działania społeczne. Projekt zakończył się Galą podsumowującą działania oraz efekty projektu – m.in. chęć utworzenia kolejnych Aktywnych Szkolnych Klubów wolontariatu. Gala odbyła się on-line.

Jednym z najnowszych priorytetów współpracy z organizacjami pozarządowymi, utworzonym na wniosek organizacji seniorskich, jest **Priorytet XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Prezentuje on zadania skierowane do osób w wieku emerytalnym, mieszkańców naszego regionu, które szczegółowo opisane są w innych priorytetach współpracy.

Celem ogólnym realizowanych w powyższym zakresie zadań było: zwiększenie aktywnego udziału osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym, kulturalnym oraz edukacyjnym.

Osiągnięte wskaźniki dot. działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:

- 1) W zakresie **rozwoju kultury fizycznej** zlecono realizację **6 zadań** na rzecz seniorów (1 zadanie nie zostało zrealizowane z uwagi na pandemię), m.in. w zakresie **propagowania i promowania aktywności fizycznej osób starszych**, w których uczestniczyło łącznie **409 osób** (łącna kwota przekazanych dotacji: **62 257 zł**).
- 2) W zakresie **edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia publicznego** realizowane zadania były kierowane do różnych grup. Nie zlecono zadania kierowanego tylko do osób w wieku emerytalnym.
- 3) W zakresie **pomocy społecznej** zlecono **6 zadań**, w których uczestniczyło **195 osób** (łącna kwota dotacji: 65 000 zł). Były to zadania polegające na aktywizowaniu osób starszych, budowaniu i promowaniu ich pozytywnego wizerunku, w tym m.in.: dofinansowano działalność Wojewódzkich Rzeczników Praw Osób Starszych, zrealizowano warsztaty/kursy aktywizujące seniorów, w tym m.in. szkolenia z zakresu wolontariatu dla seniorów, promowano pozytywny wizerunek seniorów.
- 4) W zakresie **kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego** zlecono **7 zadań**, w tym **1 z zakresu współpracy międzypokoleniowej** w których uczestniczyło łącznie **1 412 osób** (łącna kwota przekazanych dotacji: **53 000 zł**)
- 5) W zakresie **rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** zlecono **1 zadanie**, jednak z powodu pandemii nie zostało ono zrealizowane.

Łącznie zlecono **19 zadań** (w 2019 – 23, w 2018 – 39) bezpośrednio dedykowanych seniorom (również w zakresie integracji międzypokoleniowej), w których wzięło udział ok. **2 019 osób** (w 2019 – ok. 3 696, w 2018 – ok. 5 000). Kwota udzielonych dotacji to: **180 257 zł** (w 2019 - 257 530 zł, w 2018 - 240 180 zł). Należy przy tym podkreślić, że Seniorzy brali udział również w innych zadaniach zleczanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kierowanych do mieszkańców regionu.

Priorytet V Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego pojawił się w roku 2017 po raz pierwszy.

W 2020 r. w wyniku ogłoszonego otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wpłynęło 19 ofert z czego 7 wybrano do dofinansowania. Z uwagi na sytuację epidemiczną i związanymi z nią obostrzeniami, 4 zadania nie zostały zrealizowane. Ostatecznie sfinalizowano 3 projekty, w których wzięło udział min. 100 osób/projekt. Dzięki tym działaniom nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim. Dodatkowo zrealizowano jedno zadanie w trybie pozakonkursowym. Pomimo utrudnień założone cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Wskaźniki:

- 1) liczba przedsięwzięć mających na celu upowszechnianie wiedzy dot. żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości - do 7 – zrealizowano 4
- 2) liczba uczestników projektu realizowanego przez organizację – 100 na zadanie

Priorytet VI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości pojawił się w roku 2019 po raz pierwszy. Jest on kontynuacją wieloletniej współpracy Samorządu Województwa ze środowiskami kombatanatów i osób represjonowanych.

W roku 2020 w wyniku otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wybrano do realizacji 7 zadań, w rezultacie jednak zrealizowano 1:

Projekt „Biały Krzyż” był realizowany przez Stowarzyszenie Kobiet, MIEJ MARZENIA z Lidzbarka Warmińskiego. W ramach zadania zorganizowano konferencję pt. „Czy wojna jest dla dzieci? Literatura wojenna dla dzieci i młodzieży”, 10 zajęć wokół książek o tematyce wojennej-tematy „Kazia, Blumka i inni. Zakłęci na „W”, spotkanie autorskie „Dzieci których nie ma” w opowiadaniach przedstawicieli organizacji Stowarzyszenie Polskich Dzieci Wojny. Zorganizowano również wystawę składająca się z ilustracji do książek z serii „Wojny dorosłych –historie dzieci”, koncert „Wojenko ,wojenko”, poprzedzony warsztatami wokalnymi w 3 grupach wiekowych, warsztaty i Happening Biały Krzyż – dwa spacerzy z młodzieżą na cmentarz do grobu lidzbarskiego Kombatanta Wojciecha Markowskiego. Powstał też film o bohaterze z udziałem członka Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Alenstein”. Wykonane podczas warsztatów białe krzyże zostały umieszczone na terenie byłych ogrodów Biskupa Ignacego Krasickiego. Koncert/Spotkania muzyczne „Na polską nutę na co dzień i od święta to 6 odcinków emitowanych online na FB od 11.11.2020-31-12.2020 - pieśni polskie, pieśni patriotyczne, kolędy w wykonaniu zespołów muzycznych. Zanotowano łącznie 8 tys. wyświetleń. Pomimo epidemii z rezultatami zadania dotarło do większej liczby odbiorców za pośrednictwem mediów wirtualnych.

Ponadto zlecono realizację 1 zadania w trybie pozakonkursowym Stowarzyszeniu Odnowy Chrześcijańskiej „Pamięć i Tożsamość” z Działdowa, dzięki któremu powstał materiał do publikacji „Niemieckie i sowieckie zbrodnie na Ziemi Działdowskiej (1939-1945)”. Publikacja w wersji elektronicznej została wydana ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach pierwszych obchodów Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach (ustanowionym na podstawie Uchwały Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie *corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach.*

Kolejnym obszarem współpracy z organizacjami pozarządowymi było zlecenie zadań z zakresu **promocji regionu** (zadanie nie ujęte w programie współpracy). Wsparto 8 wydarzeń

organizacji pozarządowych o łącznej wartości dotacji 71 495 zł. Wykaz wspartych zadań zawiera tabela poniżej.

Lp	Dane organizacji	Nazwa projektu	Kwota dotacji (w zł)
1	Giżycka Grupa Regatowa	Promocja Warmii i Mazur podczas regat dla dzieci i młodzieży w porcie EKOMARINA Giżycko	10 000,00 zł
2	Stowarzyszenie Sympatyków Filatelii Maltańskiej	Podróż na "Święta Warmię"	10 000,00 zł
3	Oddział Warmińsko-Mazurski Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" Koło w Węgorzewie	Dni Kultury Polskiej na Laudzie i Żmudzi – Litwa środkowa	7 380,00 zł
4	Stowarzyszenie Kobiet "Miej Marzenia"	MIĘDZY BAJKI WŁOŻYĆ – Festiwal książki i ilustracji dla dzieci dużych i małych	10 000,00 zł
5	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej	Bitwa pod Heilsbergiem – największa rekonstrukcja bitwy z okresu napoleońskiego w Polsce	10 000,00 zł
6	Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny	Literacko – filmowa tradycje Warmii i Mazur	8 300,00 zł
7	Przyjazny Zakątek na Mazurach	Rajd Rowerowy – Szlakiem Żurawia	5 815,00 zł
8	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny w Olsztynie	Wybieram Warmię	10 000,00 zł

2. Realizacja zadań publicznych w zakresie współpracy pozafinansowej, tj. bez udzielania dotacji.

Oprócz zadań publicznych zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym w trybach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, program współpracy przewidywał realizację wspólnych przedsięwzięć, gdzie organizacje pozarządowe są partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Współpracę pozafinansową podejmowano w ramach zadań realizowanych w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej**. W ramach tych działań na rzecz promowania sportu i województwa poprzez sport, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organizatorem cyklicznej uroczystości „Gala Sportu“, na której nagradzani są najlepsi zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi z regionu. Jest to wydarzenie, które podsumowuje sportowy rok na Warmii i Mazurach. W 2020 roku, z uwagi na sytuację sanitarno-epidemiczną w kraju i wynikające z niej obostrzenia, organizacja tego wydarzenia w niezmienionej formie była niemożliwa. Popularyzacja nagrodzonych i wyróżnionych osób odbyła się za pomocą Internetu poprzez stronę www.warmia.mazury.pl. Na stronie został umieszczony materiał video, który zawiera wystąpienie Gustawa Marka Brzezina - Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Jolanty Piotrowskiej - Członka Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a także wystąpienia laureatów nagród specjalnych w kategoriach: sportowe odkrycie roku województwa, sportowiec roku województwa, trener roku sportu młodzieżowego województwa, wystąpienia samorządowców i działaczy, którzy wyróżniali się osiągnięciami w działalności sportowej w 2019 roku. Materiał filmowy przedstawia

także sylwetki zawodników, którzy w minionym roku z sukcesami startowali w Mistrzostwach Świata i Europy w różnych kategoriach wiekowych.

Lista nagrodzonych i video znajdują się pod linkiem:

<https://warmia.mazury.pl/sport-i-zdrowie/aktualnosci/6227-gala-sportu-inna-niz-wszystkie>

Wsparcie imprez i wydarzeń sportowych:

W 2020 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były min. organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego m.in.: 59 Plebiscyt Gazety Olsztyńskiej na najpopularniejszych sportowców województwa, I Ogólnopolski Bieg Charytatywny na rzecz hospicjum im. Jana Pawła II 5 km Nadziei, Rajd Replic and Classic, Triathlon Szczytno, Super Sprint 1 Runda Pucharu AKW/SZPAKI, Puchar Uczniowskiego Klubu Żeglarskiego w klasie CADET, Mistrzostwa Polski Północnej w motocrossie, Mistrzostwa Województwa Juniorów w Szachach, Mistrzostwa Warmii i Mazur w Bilarda Sportowego o Puchar Marszałka z okazji Narodowego Święta Niepodległości, II edycja Warmia Mazury Cup.

W zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego** zaplanowano Działanie : *Współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna organizacji pozarządowych oraz instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa.*

Instytucje kultury dla których organizatorem jest samorząd województwa czynnie wspierały działalność organizacji pozarządową w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Podział środków finansowych przeznaczonych na to wsparcie przedstawia się następująco:

Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie – **50 000 zł** (Fundusz Aktywizacji Twórczości Teatralnej)

Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu – **30 000 zł**

Filharmonia Warmińsko-Mazurska im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie – **30 000 zł**

Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie – **40 000 zł**

Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu – **30 000 zł**

Centrum Polsko-Francuskie Côtes d’Armor w Olsztynie – **10 000 zł**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie – **15 000 zł**

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – **30 000 zł**

Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku – **30 000 zł**

Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku – **20 000 zł**

Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie – **6 000 zł**

Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku – **20 000 zł**

Łącznie na wsparcie organizacji pozarządowych, działających w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego we współpracy z wojewódzkimi instytucjami kultury w roku 2020 przeznaczono **kwotę 311 000 zł** (o 50 000 zł więcej niż w roku 2019).

Aby pokazać pełny obraz współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi zwrócono się, jak co roku, do wszystkich jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa, w tym jednostek kultury, o przekazanie informacji nt. zakresu realizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z uzyskanych informacji wynika, że:

W roku 2020, z uwagi na panującą pandemię koronawirusa, organizacje znacznie ograniczyły swoją działalność, w tym realizację projektów oraz organizację różnego rodzaju wydarzeń, w związku z czym współpraca realizowana była w mniejszym wymiarze niż w latach poprzednich.

Pomimo sytuacji epidemicznej zdecydowana większość instytucji podjęła współpracę z podmiotami NGO – **na 46 jednostek Samorządu Województwa 33 realizowało wspólnie działania (tj. 72% jednostek)**. W porównaniu do poprzednich lat można jednak zauważyć spadek liczby organizacji pozarządowych, z którymi podejmowano współdziałanie – w 2018 r. było ich 323, w 2019 r. – 361, natomiast w roku 2020 liczba ta wyniosła 204 (spadek o 43% w stosunku do poprzedniego roku). Spowodowało to zmniejszenie liczby zrealizowanych projektów i inicjatyw, która wyniosła w 2018 r. 328, 2019 r. – 377, zaś w 2020 r. osiągnęła wartość 195 (spadek o 48%).

Zakres współdziałania obejmował m.in. udostępnienie bazy lokalowej, prowadzenie zajęć online, wsparcie merytoryczne w przygotowaniach do ogólnopolskiego konkursu, zapewnienie obsługi organizacyjnej oraz udział w promocji wydarzeń, cyklicznych spotkań i imprez okolicznościowych, warsztatów i festiwali (udostępnianie: materiałów, sprzętu, urządzeń, sfinansowanie części wydatków), a także czuwanie nad zachowaniem zasad reżimu sanitarnego w związku z COVID-19, zabezpieczenie medyczne imprez, fundowanie nagród. Na działania, oprócz środków własnych, pozyskiwano dofinansowanie ze środków europejskich – z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), Programu LIFE, jak i ze źródeł krajowych centralnych np. programów dotacyjnych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Narodowego Centrum Kultury.

Współpraca z wolontariuszami również była ograniczona ze względu na epidemię. W pracę jednostek Samorządu Województwa zaangażowanych było 41 wolontariuszy (czyli o 51% mniej niż w 2019 r., w którym liczba wolontariuszy wyniosła 84).

Dwie jednostki Samorządu Województwa miały określone zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi: Centrum Polsko-Francuskiego Côtés d'Armor Warmia i Mazury w Olsztynie (zarządzenie) oraz Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu (program współpracy). Współpracę Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Olsztynie regulują umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację poszczególnych zadań, podobnie współpraca Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku odbywa się na podstawie indywidualnych umów sporządzanych z poszczególnymi stowarzyszeniami. Zasady współpracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie z organizacjami pozarządowymi określone są w Statucie.

Należy podkreślić, że w związku z pandemią koronawirusa COVID-19 i wymogami bezpieczeństwa w celu uniknięcia rozprzestrzeniania się wirusa nie zrealizowano wszystkich planowanych działań.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała m.in. bieżącą współpracę z organizacjami zrzeszającymi seniorów.

Samorząd Województwa wspiera również w działalności Warmińsko-Mazurską Delegaturę Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, a także współpracuje z Porozumieniem Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur oraz Federacją Uniwersytetów Trzeciego Wieku i innymi organizacjami seniorskimi.

W roku 2020 obchodziliśmy w województwie warmińsko-mazurskim 25-lecie Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur z okazji powstania w roku 1995 pierwszego w regionie UTW – Warmińsko-Mazurskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Olsztynie. Ten ważny jubileusz, niestety z powodu izolacji społecznej, nie mógł być obchodzony w sposób wcześniej zaplanowany (w formie konferencji, debat i wystaw). Jednak na podstawie materiałów uzyskanych od uniwersytetów trzeciego wieku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wydał z tej okazji broszurę informującą o działalności 49 UTW w regionie.

17 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji projekt Warmińsko-Mazurska Karta Seniora. Służy on realizacji następujących celów:

- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez Partnerów projektu;
- promowaniu przedsiębiorców i instytucji jako przyjaznych Seniorom („srebrna gospodarka”);
- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

Projekt ten spotkał się z pozytywnym odbiorem mieszkańców województwa w wieku powyżej 60 r.ż. W jego promocję aktywnie włączyły się organizacje seniorskie. Do końca 2020 r. wydane zostały 8 618 kart. Do projektu przystąpiło 41 firm i instytucji oraz 7 samorządów gminnych i 3 powiaty.

Szczególne miejsce zajmuje tu **Program „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”**, przyjęty Uchwałą Nr 4/39/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 stycznia 2014 roku. Głównym partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w opracowaniu i wdrażaniu w/w Programu jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Za realizację programu odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Ze względu na wprowadzenie od marca 2020 r. stanu epidemii i związanych z tym ograniczeń nie było możliwe zrealizowanie niektórych zaplanowanych działań w ramach programu. Nie odbyła się m.in. XIII Wojewódzka konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych.

Rok 2020 był drugim rokiem działalności Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołanej Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2018 roku. Wśród dwudziestu dziewięciu członków Rady, dwadzieścia jeden osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych. Odbyło się jedno posiedzenie Rady w formule tradycyjnej oraz trzy spotkania w formule on-line. Podczas zrealizowanych posiedzeń omawiano m.in. następujące tematy: prawa pacjenta w obszarze opieki zdrowotnej, działania Rady Działalności Pożytku Publicznego Woj. W-M, Rady Dialogu Społecznego Woj. W-M, zasady otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, opracowywany projekt programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027”, deinstytucjonalizacja usług dla osób starszych oraz zmagania seniorów związane z pandemią COVID-19.

W grudniu 2020 r. dobiegło końca wdrażanie programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020” Z inicjatywą opracowania nowej „Polityki senioralnej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027” wystąpił Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Uchwałą Nr 16/210/20/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 kwietnia 2020 r. powołano Zespół do spraw opracowania ww. Programu oraz przyjęto harmonogram prac nad jego opracowaniem. W związku z trwającą w 2020 roku pandemią koronawirusa Zespół pracował zdalnie, wśród 33 członków Zespołu – 3 osoby reprezentowały organizacje pozarządowe oraz pięcioro przedstawicieli Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, którzy jednocześnie reprezentowali seniorskie organizacje pozarządowe.

Bezpośrednią pomoc seniorom związaną z pandemią okazaliśmy, jako pracownicy samorządowi, poprzez udział w akcji „FOSa dzieciom i seniorom”. Z zebranych darów powstały paczki świąteczne wspierając w ten sposób kondycję seniorów z naszego regionu w tym ważnym

i trudnym zarazem okresie, m.in. 16 paczek świątecznych zostało przekazanych dla potrzebujących członków Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę zamieszkałych w Olsztynie.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XVI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała m.in. działalność na rzecz środowisk kombatanckich i osób represjonowanych i wymagała większego, niż w pozostałych obszarach, włączenia się bezpośredniego samorządu z uwagi na starzenie się członków stowarzyszeń kombatanckich i coraz większą trudność w podejmowaniu przez nich zadań. Przedstawiciele Samorządu Województwa uczestniczyli w obchodach rocznic wydarzeń związanych z walkami o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wydarzeniach organizowanych z tej okazji przez organizacje pozarządowe. Często udzielane było wsparcie rzeczowe.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego z inicjatywy Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Olsztynie i we współpracy głównie z organizacjami kombatanckimi i zrzeszającymi osoby represjonowane z regionu zorganizował uroczystą *Galę Patriotyczną związaną z 80-tą rocznicą zsyłek Polaków na Sybir*. Otrzymała się 10 lutego 2020 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie. Był to hołd oddany Rodakom wywiezionym do pracy przymusowej w głąb ZSRR, którzy często nie powrócili już z „niehumanitarnej ziemi”. W naszym regionie mieszka dużo rodzin z tzw. kresów wschodnich RP, których udziałem były przymusowe wywózki na Sybir. Od wielu lat obchody związane z datami 4 wielkich wywozków są organizowane uroczystością przez członków Związku Sybiraków w Olsztynie i Elblągu, a pamięć o nich pielęgnowana. Samorząd Województwa aktywnie wspiera te działania. W części artystycznej wydarzenia odbył się spektakl przygotowany przez Kętrzyński Młodzieżowy Teatr Czarno-Biała Strefa Tańca, działający przy Kętrzyńskim Centrum Kultury, według scenariusza opartego na wspomnieniach Sybiraków i żołnierzy - łagierników Armii Krajowej. Jest to nowatorski przykład włączenia młodzieży w działania dotyczące zachowania pamięci o wydarzeniach i bohaterach naszej historii.

Mając na względzie szczególnie trudną sytuację osób starszych w okresie pandemii, na wniosek Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę, Zarządu Okręgowego z siedzibą w Gdańsku, do którego należą mieszkańcy z regionu Warmii i Mazur, Samorząd Województwa podjął się dystrybucji do członków tej organizacji maseczek ochronnych otrzymanych ze stowarzyszenia (przekazano po 5 maseczek do 190 osób).

Ponadto w 2020 r. zakończono opracowywanie broszury informacyjnej opisującej organizacje pozarządowe, których reprezentanci uczestniczyli w pracach Warmińsko-Mazurskiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych powołanej przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 1 czerwca 2010 r. pt. „Organizacje w Warmińsko-Mazurskiej Radzie ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych 2010-2017”.

3. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (wybrane informacje)

Analizując informację uzyskaną z Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego nt. aktywności organizacji pozarządowych w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (stan na dzień 31.12.2020 r.) stwierdzić należy, że:

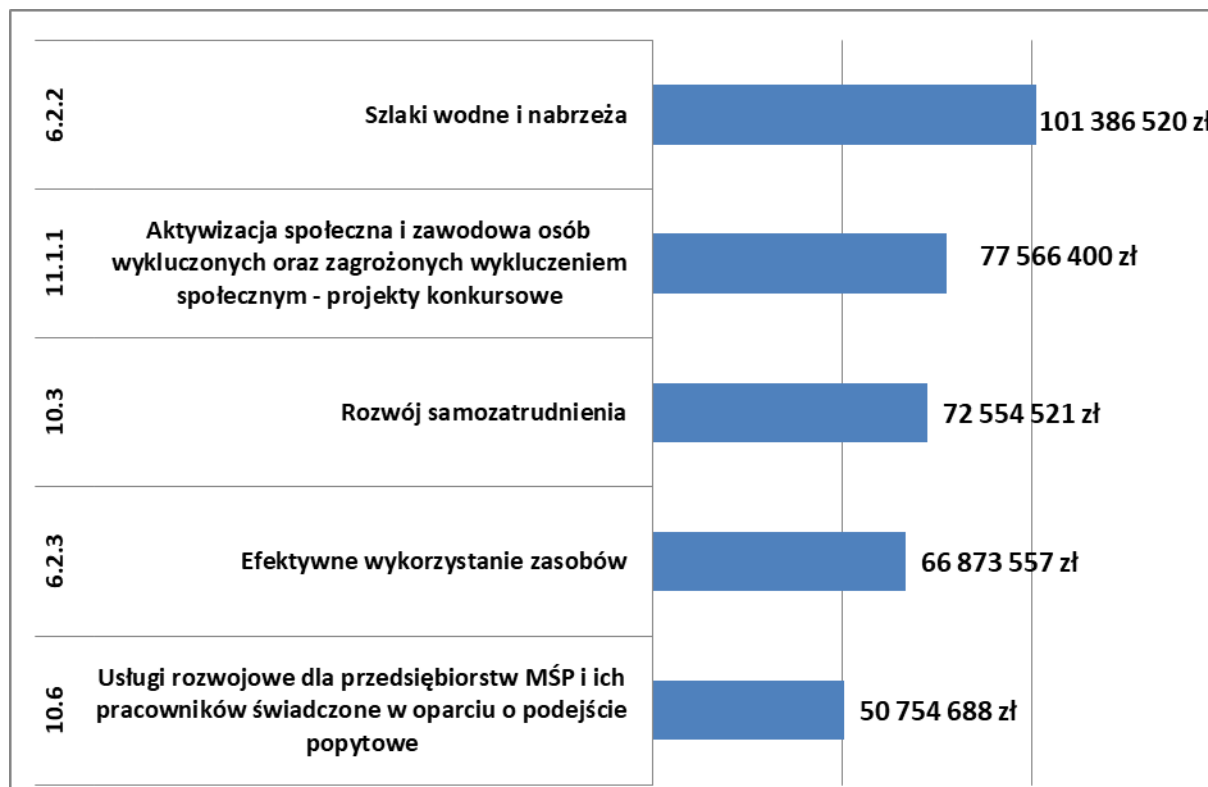
- 1) 20,80 % wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach wszystkich działań i poddziałań RPO są to wnioski organizacji pozarządowych (1 586 wniosków na 7 624 ogółem).
- 2) 21,30 % dofinansowanych projektów realizowanych jest przez organizacje pozarządowe (701 na 3291).
- 3) Wartość środków UE pozyskanych przez organizacje pozarządowe w ramach w/w projektów to 1 144 850 792,62 zł (27,05% wartości dofinansowań ogółem).

Wykres 1. Liczba dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych w ramach działań RPO WiM 2014-2020 (według zawartych umów)

- 4) Najwięcej dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych było w zakresie następujących działań/poddziałań RPO:
 - a) pod względem liczby dofinansowanych projektów: 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe* – 155 projektów, 11.2.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekty konkursowe* – 139 projektów, 2.2.1 *Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych uczniów - projekty konkursowe* – 71 projektów (dane szczegółowe zawarte są na Wykresie 1);
 - b) pod względem % dofinansowanych projektów (dot. wszystkich projektów) :
 - ✓ 100% projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.2 *Ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych - projekt ZIT Olsztyn*, 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe* oraz 6.2.2 *Szlaki wodne i nabrzeża*;
 - ✓ powyżej 70 % projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.1 *Wsparcie przedsiębiorczości społecznej* (87,50%), 11.2.5 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekt ZIT Ełk* (84,21%), 10.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych – projekt ZIT Olsztyn* (74,00%),
 - c) pod względem wartości dofinansowanych projektów: 6.2.2 *Szlaki wodne i nabrzeża*, 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe* oraz 10.3 *Rozwój samozatrudnienia* (szczegółowe dane zawiera Wykres 2);

Wykres 2. Wartość dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych w ramach działań RPO WiM 2014-2020 (według zawartych umów)

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY WSPÓŁPRACY, TWORZENIA
WARUNKÓW DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI

1. Kampania społeczna „Wspieram Region – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur”.

Od 2003 r. możemy przekazywać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji posiadających status pożytku publicznego (OPP), aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta coraz więcej mieszkańców Warmii i Mazur (w 2020 – 490 tys., 2019 – 470 tys. osób, 2018 - 462 tys., a w 2017 - 440 tys. osób). W 2020 r. 312 OPP z Warmii i Mazur (w 2019 – 322, w 2018 – 327, w 2017 – 313) uzyskały łącznie 5 275 tys. zł (w 2019 - 5 243 tys. zł, w 2018 – 4 782 tys. zł, w 2017 r. - 4 567 tys. zł) zadeklarowanych przez mieszkańców naszego regionu. Łącznie podatnicy z naszego województwa zadeklarowali 1% podatku 2 693 organizacjom, a była to kwota 22 550 tys. zł (w 2019 - 22 625 tys. zł, w 2018 - 19 978 tys. zł, w 2017 - 17 394 tys. zł). Należy podkreślić utrzymującą się w tym zakresie tendencję wzrostową.

Co roku, aby zwiększyć udział mieszkańców Warmii i Mazur w przekazywaniu 1% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, Samorząd Województwa przeprowadza kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1% podatku w regionie (kampania realizowana od 2010 r.). Do współpracy przy tej akcji zaprasza Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, media oraz pozyskuje honorowych ambasadorów. Działalność edukacyjną w tym zakresie prowadzą również samorzady lokalne i same organizacje pozarządowe. Ma to niewątpliwie wpływ na coraz częstszą świadomą decyzję dot. wsparcia organizacji pożytku publicznego przez mieszkańców województwa.

Kampania społeczna „WSPIERAM REGION – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur” Kampania miała charakter regionalny i swoim zasięgiem obejmowała cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego. Prowadzona była w okresie marzec-kwiecień. Odbiorcami kampanii byli mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego, osoby pracujące i emeryci (osoby uzyskujące dochody), rozliczający się z uzyskiwanych dochodów. Kampania promocyjno-informacyjna polegała na:

- 1) Przeprowadzeniu kampanii display w tym celu publikowane były zaprojektowane na potrzeby akcji reklamy/banery internetowe na stronach serwisów, portalach, w tym lokalnych portalach informacyjnych, serwisach lokalnych gazet internetowych, lokalnych serwisach społecznościowych; reklamy/banery przekierowywały na stronę www.wspieramregion.pl;
- 2) Przeprowadzeniu kampanii w wyszukiwarce oraz na wynikach wyszukiwania z wykorzystaniem m.in.: reklam tekstowych lub/i reklam graficznych w sieci wyszukiwania oraz w sieci reklamowej partnerów;
- 3) Przeprowadzeniu kampanii na serwisie społecznościowym, na profilu Zamawiającego na fanpage'u: Wspieram region; celem działania było rozpropagowanie idei akcji, zachęcanie do przekazywania 1% podatku na rzecz OPP działających w regionie, budowanie społeczności wokół profilu Zamawiającego i wygenerowanie ruchu na serwisie www.wspieramregion.pl.

Całkowity koszt przeprowadzenia płatnej kampanii to kwota 42 927,00 zł.

Ponadto w ramach działań bez kosztowych zorganizowano konferencję prasową z udziałem Marszałka Województwa, Dyrektora Izby Administracji Skarbowej oraz honorowych ambasadorów Akcji. Przygotowano i opublikowano w okresie styczeń-luty posty graficzne na fanpage'u: Wspieram region, zaktualizowano stronę Wspieram region wraz z bazą organizacji uprawnionych do 1%, pozyskano patronów medialnych w tym patronat: Magazynu Made in Warmia & Mazury, dzienników: Gazety Wyborczej, Gazety Olsztyńskiej i Dziennika Elbląskiego, Radia Olsztyn, TVP 3 Olsztyn, Telewizji Olsztyn, Telewizji Mazury i Truso TV. Potwierdzono poparcie dla Akcji honorowych ambasadorów. Wśród osób, które potwierdziły poparcie znaleźli się: Iwona Pavlović, Henryka Bochniarz, Andrzej Matracki i Paweł Matracki, Norbi, Wojciech Malajkat, Paweł Burczyk i Joanna Jędrzejczyk, siatkarze AZS Indykpol Olsztyn i zespół Enej.

2. Szkolenia, konferencje, seminaria, spotkania informacyjne wzmacniające kompetencje członków organizacji pozarządowych, aktywnych liderów lokalnych.

1) Warmińsko-Mazurskie Forum Organizacji Pozarządowych.

Regionalne Forum Organizacji Pozarządowych to wydarzenie cykliczne, organizowane przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i innymi partnerami, podczas którego poruszane są zagadnienia istotne dla rozwoju sektora pozarządowego. W 2020 r. z powodu pandemii Forum nie odbyło się.

2) W obszarze rynku pracy i aplikowania o fundusze europejskie:

W ramach **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** w celu wzmocnienia roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych samorządu województwa w obszarze rynku pracy zaplanowano działanie: **Rozwój warunków sprzyjających skutecznej aplikacji organizacji pozarządowych o środki EFS (w ramach PO WER i RPO WiM 2014-2020) oraz zwiększanie jakości realizowanych zadań publicznych, poprzez wsparcie informacyjne, edukacyjne i doradcze.**

W 2020 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie nie organizował spotkań informacyjnych, co było uwarunkowane panującą epidemią koronawirusa i obostrzeniami z niej wynikającymi. W związku z tym planowane na III kwartał 2020 r. spotkanie informacyjne dotyczące omówienia najważniejszych założeń ogłoszanego konkursu w ramach Działania 10.4 *Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3* RPO zostało zastąpione indywidualnymi konsultacjami telefonicznymi, mailowymi oraz ew. indywidualnymi spotkaniami w siedzibie WUP.

Z uwagi na powyższe obostrzenia, ograniczenia i zmieniającą się z tygodnia na tydzień sytuacją epidemiologiczną, nie doszły również do skutku również planowane dla potencjalnych beneficjentów szkolenia.

1) *liczba projektów złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłaszanych konkursów – 5*

Z uwagi na dobiegający do końca okres programowania, WUP w Olsztynie w 2020 roku ogłosił już tylko jeden nabór na projekty konkursowe: w Działaniu 10.4 RPO WiM (opieka żłobkowa). W odpowiedzi na ogłoszony konkurs, organizacje pozarządowe przygotowały 5 wniosków spośród wszystkich 25 złożonych spełniających warunki formalne (ok. 20%).

3) *liczba podpisanych z organizacjami pozarządowymi umów na realizację projektów organizacji pozarządowych – 13*

W 2020 roku podpisano z organizacjami pozarządowymi łącznie 13 umów: w ramach RPO – 2 umowy i w ramach POWER – 11 umów. Z uwagi na ogłoszenie pod koniec 2019 r. konkursu w Poddziałaniu 1.2.1 POWER (dotyczącego aktywizacji zawodowej młodych osób pozostających

bez pracy), procedura podpisywania umów rozpoczęła się w I kwartale 2020 r. W jej wyniku zawarto 11 umów z NGO spośród wszystkich 13 zawartych (ok. 85%).

Z kolei w ramach RPO w 2020 r. ogłoszono tylko jeden konkurs w ramach Działania 10.4 (tzw. opieka żłobkowa), w ramach którego zawarto 1 umowę z organizacją pozarządową, spośród wszystkich 7 zawartych (ok. 14%). Ponadto zawarto 1 umowę w ramach Działania 10.2 *Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia* RPO, którego rozstrzygnięcie nastąpiło wprawdzie jeszcze w 2019 r., ale projekt otrzymał propozycję dofinansowania w związku ze zwiększeniem limitu środków dostępnych w Działaniu 10.2 w marcu 2020 r. spowodowanym zmianą kursu euro.

W 2020 r. WUP w Olsztynie realizował dodatkowe działanie przyczyniające się do ochrony miejsc pracy w organizacjach pozarządowych. Od 31 marca 2020 roku Biuro FGŚP realizuje wnioski składane na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID- 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Dzięki środkom Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (w 2020 r. ogółem wypłacono ponad 266 323,4 tys. zł) udało się ochronić 76 519 miejsc pracy. Najwięcej, bo 61,4%, było wynikiem wypłacanego dofinansowania do pensji pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy. Z pomocy skorzystało 1 973 pracodawców, wśród nich było również 5 organizacji pozarządowych, które z FGŚP pozyskały łącznie 471 513,51 zł.

3) Pozostałe szkolenia, konferencje, działania mające wpływ na rozwój aktywności społecznej realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w ramach zadań zleconych z zakresu rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Otwarty konkurs ofert w ramach **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** na realizację zadań przyczyniających się do rozwoju sektora pozarządowego w roku 2020 obejmował następujące zadania (z wyłączeniem rozwoju wolontariatu):

- 1) **Edukacja organizacji pozarządowych** w zakresie m.in. pozyskiwania środków finansowych innych niż z dotacji, wsparcia działalności merytorycznej organizacji.
- 2) **Edukacja obywatelska** młodzieży szkolnej, w tym wsparcie współpracy szkół i organizacji pozarządowych.
- 3) **Wsparcie rozwoju działalności rzeczniczej** organizacji pozarządowych, w tym ich reprezentacji.

W ramach pierwszego działania zlecono m. in.: „Cykl wykładów i warsztatów szkoleniowych dla dyżurnych Olsztyńskiego Telefonu Zaufania "Anonimowy Przyjaciel" pt. "Jak służyć i rozmawiać skuteczniej", w którym uczestniczyło i zostało przeszkolonych 30 osób. Projekt „Fundraising to działa” realizowany przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa dotyczył przeszkolenia 14 osób na temat skutecznych technik i metod pozyskiwania funduszy na działalność społeczną. Ponadto Forum Animatorów w ramach projektu „Forum Inicjatyw Lokalnych Warmii i Mazur” zorganizowało 9 warsztatów/seminariów edukacyjnych dla 113 osób. Tematy tych szkoleń dotyczyły m.in. metod i form wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, metod i form prowadzenia działań animacyjnych i edukacyjnych z wykorzystaniem narzędzi on-line.

W roku 2020 zdecydowanie największym powodzeniem cieszyły się zadania dot. edukacji obywatelskiej młodzieży szkolnej. Realizowały je takie organizacje, jak: Stowarzyszenie Kobiet

„Miej Marzenia”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Olsztynie i w Elblągu, Fundacja Alternatywnej Edukacji „ALE”, Fundacja Albatros. Projekt Fundacji Albatros „Uskrzydłony wolontariat” dotyczył zapoznania się 550 uczniów i 50 nauczycieli/edukatorów szkół/placówek edukacyjnych powiatu olsztyńskiego

z działalnością sektora pozarządowego, możliwościami współpracy i z praktycznym działaniem na przykładzie wolontariatu przyrodniczego. Pozostałe projekty podwyższyły wiedzę, kompetencje i motywację do działań społeczno-obywatelskich młodzieży. Zastosowano w nich multimedialne formy przekazu, inicjując współpracę ze szkołami. Zorganizowano spotkania z rodzicami na temat wykorzystywania nowoczesnych technologii przez ich dzieci a młodzi ludzie (liderzy) zorganizowali mini-akcje wśród swoich rówieśników w obszarze walki z występowaniem w przestrzeni publicznej hejtu i mowy nienawiści.

Jedno zadanie zrealizowano w zakresie wzmocnienia działalności rzeczniczej organizacji pozarządowych. Głównym celem projektu realizowanego przez Fundację Warsztat Zmiany był rozwój i wzmocnienie działalności rzeczniczej Rady Organizacji Pozarządowych Miasta Olsztyna na rzecz organizacji pozarządowych działających w mieście.

Wsparto również 12 projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych, do których organizacja potrzebowała środków finansowych, jako wkład własny. Były to działania z obszaru rozwoju kultury fizycznej, kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, rozwoju wolontariatu przyrodniczego oraz działalności edukacyjnej młodzieży

Ponadto w ramach zadania zleconego dot. wzmocnienie procesu informowania organizacji pozarządowych o ciekawych inicjatywach i dobrych praktykach dotyczących działalności organizacji pozarządowych z naszego województwa, jak również informowania o projektach i konkursach organizowanych przez samorząd województwa oraz inne samorządy lokalne Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych wydało 1000 egz. „Pozarządowca”. Zawierał on informacje dot. m.in. laureatów konkursu „Godni Naśladowani”, działań organizacji pozarządowych oraz Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeciwdziałających skutkom pandemii, osób i organizacji nagrodzonych przez Marszałka Województwa w dziedzinie pomocy społecznej, programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim, systemowej organizacji wolontariatu Klubów „Ośmiu” w gminie Ostróda. Wersja drukowana pisma została wysłana do 400 organizacji pozarządowych z naszego województwa. Pozostałe egzemplarze dostarczono do największych "skupisk ngo" m.in. w Olsztynie (Kuźnia Społeczna), Elblągu (ESWIP oraz Dom pod Cisem) i Ełku (Siedziba Stowarzyszenia Adelfi) oraz do samorządów.

4) Działania w zakresie wsparcia informacyjnego, edukacyjnego organizacji pozarządowych dot. konkursów na dofinansowanie projektów z funduszy UE w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Zespół Promocji RPO prowadził działania zarówno informacyjne, jak i promocyjne, których głównym celem było zwiększenie absorpcji środków RPO WiM 2014-2020. Jednym z adresatów podejmowanych działań były także organizacje pozarządowe.

Wśród zadań przeprowadzone zostały:

- kampanie promocyjne prowadzone w mediach (regionalne radio, telewizję i prasę oraz internet); spośród ogłoszonych w ubiegłym roku naborów, w 19 konkursach organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o dofinansowanie, dlatego też kampanie były skierowane także do tej grupy odbiorców;

- szkolenia dla ponad 780 osób, wśród których byli także przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- zorganizowano Dni Otwarte Funduszy Europejskich wraz z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej; ubiegłoroczna edycja wydarzenia miała charakter online i spośród trzech przygotowanych materiałów, jeden warsztat był zrealizowany przy współpracy z organizacją pozarządową;
- wysyłka newslettera serwisu www.rpo.warmia.mazury.pl; obecnie newsletter subskrybuje ponad 2000 osób, wśród których są także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Zespół PIFE (Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich) realizował:

- 1) Konsultacje indywidualne w terminie 1 października 2020 z udziałem Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Małego Dziecka i Rodzinę POMOST (dwóch przedstawicieli);
- 2) Konsultacje mailowe, bezpośrednie, telefoniczne, w ramach Mobilnych Punktów Informacyjnych świadczonych przez PIFE w ilości 290;
- 3) Stoisko informacyjno-promocyjne podczas spotkań, które skierowane było m.in. do NGO, w tym:
 - a) 3 marca 2020 spotkanie dotyczące programu „Aktywni obywatele – Fundusz Krajowy”,
 - b) 14 lutego 2020 Wydarzenie „Forum Samorządowe Województwa W-M”.

Zespół COIE (Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów) w okresie styczeń – październik 2020 zorganizował spotkania, w których wzięło udział 10 przedstawicieli z 8 organizacji pozarządowych.

Wykaz podmiotów, które uczestniczyły w spotkaniach wraz z tematyką:

Lp.	Data spotkania	Nazwa przedsiębiorcy / JNB / IOB	Adres	Cel spotkania
1.	14-01-2020	Fundacja Każdy Ważny	Olsztyn	Informacje nt. dotacji dla NGO, fundraisingu, konkursów oraz konferencji realizowanych przez DKP, instytucji wspierających III sektor. Zakres usług COIE.
2.	17-01-2020	Klub Aktywnej Rodziny PAJACYK Fundacja Aktywnej Rodziny	Olsztyn	Informacje na temat możliwości pozyskania środków unijnych oraz pozaunijnych na prowadzenie i rozwój działalności. Konkursy dla III sektora. Przygotowanie wykazu kontaktów do osób wspierających NGO. Zakres usług COIE.
3.	18-02-2020	Fundacja Aktywnej Rodziny	Olsztyn	Informacje nt. narzędzi wsparcia będących w dyspozycji UMWW-M (Produkt Warmia Mazury, Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego), LGD, ORE, KSOW, Urzędu Miasta (Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Biuro ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi). Zakres usług COIE.
4.	21-02-2020	3MamySię	Olsztyn	Informacje nt. kanałów promocji, sposobów budowania marki, źródeł sfinansowania wydarzeń (OKO), grup wsparcia, potencjalnych klientów. Zakres usług COIE.
5.	07-08-2020	LGD Stowarzyszenie „Południowa Warmia” – Przepiśnik Warmiński	Nowa Wieś, Purda	Wykaz działań DKP, które są dedykowane MŚP i NGO z WiM. Omówienie konferencji, konkursów, bezpłatnych konsultacji, obszaru działań PIFE oraz COIE.

6.	19-08-2020	Stowarzyszenie Olsztyn 2.0	Olsztyn	Wsparcie merytoryczne przy organizacji międzynarodowej konferencji poświęconej turystyce i promocji regionu (bazy podmiotów, organizacji, JST, mediów, influencerów, NGO, uczelni), które mogłyby w tym uczestniczyć).
7.	28-08-2020 01-10-2020	Bank Żywności	Olsztyn	Analiza bieżących działań i potrzeb, w związku z prośbą o wpisanie BŻ do grona Instytucji Otoczenia Biznesu współpracujących z UMWW-M. Wykaz działań DKP, które są dedykowane NGO z WiM. Omówienie konferencji, konkursów, webinarów, zakresu działań PIFE. Prezentacja katalogu usług COIE.
8.	01-09-2020	Stowarzyszenie Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna „Turystyka w mig”	Ostróda	Analiza bieżących działań w formule online, prezentacja narzędzi wsparcia UMWW-M, które są dedykowane organizacjom, takim jak ZLOT. Prezentacja zakresu działań Departamentów tut. Urzędu, informacja o organizowanych konkursach dla podmiotów działających na WiM. Omówienie narzędzi i kanałów promocji projektów ZLOT.

W sprawozdaniu wymieniono jedynie działania dot. RPO, należy jednak pamiętać, że podobne działania organizowane są w zakresie promocji i informacji dot. zasad wykorzystania funduszy europejskich w ramach innych programów, np. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. W wydarzeniach tych uczestniczą przedstawiciele zainteresowanych organizacji pozarządowych.

3. Wsparcie rozwoju wolontariatu.

Jednym z zadań **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim** jest: **rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim** (poprzez promocję i rozwój wolontariatu w szczególności wśród młodzieży, promowanie postaw wolontariackich - realizacja kampanii społecznej, obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, organizację praktyk wolontariackich). Zaangażowanie w wolontariat jest podstawą rozwoju organizacji pozarządowych i aktywności społecznej. Aktywność ta podkreślana jest w dokumentach strategicznych regionu, jako ważny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Dodatkowo jego wartość pokazał okres pandemii, gdzie grupy wolontariuszy wspierały potrzebujących w tym trudnym okresie. Wolontariusze przygotowywali i dostarczali żywność szczególnie osobom starszym, kontaktowali się i wspierali osoby samotne, szyli maseczki i dostarczali je służbom medycznym i mieszkańcom regionu, wspierali uczniów w lekcjach itp. Szczególnie pod tym względem wyróżniła się działalność Regionalnego Centrum Wolontariatu z Elbląga (nagrodzonego przez Marszałka Województwa nagrodą w dziedzinie pomocy społecznej) oraz Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej ZHP (wyróżnionej w konkursie „Godni Naśladowania”). Wielowymiarową działalność pomocową w okresie pandemii rozwinęła również Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. To są jedynie przykłady spośród licznych różnorodnych pomocowych działań społecznych podjętych przez organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne i mieszkańców regionu w okresie pandemii.

Udział wolontariuszy oraz zaangażowanie pracy społecznej członków organizacji w realizacji zadań publicznych jest również **kryterium strategicznym wyboru ofert** konkursowych we wszystkich obszarach współpracy. 12,6% wartości zrealizowanych w roku 2020 zadań zleconych organizacjom przez Samorząd Województwa stanowiła praca społeczna członków i wolontariuszy.

Z dotacji samorządu na działania wspierające różne formy wolontariatu w 2020 r. w zakresie w/w priorytetu skorzystały 4 organizacje pozarządowe: Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu, Stowarzyszenie Kobiet „Miej Marzenia” z Lidzbarka Warmińskiego oraz Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna z Ostródy (przeszkolono 90 młodych wolontariuszy z Gminy Ostróda). Realizowane zadania dotyczyły m.in. szkoleń i warsztatów skierowanych do wolontariuszy, przeprowadzenia serii webinarów, realizacji konkursu promującego wolontariuszy „Barwy Wolontariatu”, poszerzono wiedzę i umiejętności osób zaangażowanych w szkolnych klubach wolontariatu. Poprzez realizację zadań przewidzianych w projektach wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego wzrosła świadomość dotycząca wartości wolontariatu i możliwości pomocy osobom potrzebującym. Łączny koszt realizacji 4 projektów wyniósł 48 779 zł, z czego 33 000 zł wyniosła łączna kwota dotacji z budżetu samorządu województwa, a 28 156 zł wkład finansowy własny organizacji. Należy podkreślić, że wolontariat jest również tematem innych zadań zleczanych z różnych obszarów współpracy wskazanych w programie.

Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Podczas uroczystości Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu „Barwy Wolontariatu”. W 2020 r. odbyła się jubileuszowa, XX edycja Konkursu. Do konkursu zgłoszono 22 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu, najmłodsza osoba miała 13 lat), a kapituła wyłoniła 10 laureatów. W pracach kapituły uczestniczyła przedstawicielka Samorządu Województwa WM. Gala konkursu odbyła się 4 grudnia 2020 r. podczas *Gali Wolontariatu Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, w której wzięło udział ok. 40 osób ze środowisk związanych z wolontariatem, zarówno wolontariuszy, jak i ich opiekunów. W związku z trwającą pandemią COVID-19 Gala odbyła się on-line. Konkurs jest okazją, by w szczególności podziękować wolontariuszom, na co dzień pracującym w różnych środowiskach, pokazać wielobarwność i różnorodność działań społecznych i aktywności wolontariuszy, którzy są obecni niemalże we wszystkich sferach życia społecznego.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków Ośmiu Wspaniałych Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia. Przedstawiciele Samorządu Województwa uczestniczą od lat w rozstrzygnięciach tego konkursu w powiecie ostródzkim, Gminie Ostróda oraz Mieście Ostróda, przekazując również na ten cel drobne upominki dla młodych wolontariuszy.

4. Konkursy promujące aktywnych liderów i działalność społeczną.

1) XVII edycja Konkursu „Godni Naśladowania”

Konkurs "Godni Naśladowania" organizowany jest od 2004 r. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Co roku patronat nad konkursem obejmuje Marszałek Województwa WM, a Samorząd Województwa funduje nagrody finansowe dla laureatów (w 2020 r. w wysokości łącznie 10 000 zł). Celem konkursu jest upowszechnianie na poziomie regionalnym i lokalnym aktywności obywatelskiej i społecznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe,

grupy nieformalne oraz działaczy społecznych. Ponadto konkurs promuje działania samorządów oraz przedsiębiorców, którzy podejmują i rozwijają współpracę z podmiotami obywatelskimi na rzecz dobra wspólnego.

W roku 2020 odbyła się już 17. edycja Konkursu „Godni Naśladowania” Od 2018 roku zmieniła się formuła konkursu i zmniejszyła liczba kategorii.

W 2020 r. konkurs odbył się w 4 kategoriach:

- 1) Organizacja Godna Naśladowania (17 nominowanych organizacji);
- 2) Pozarządowiec Godny Naśladowania (5 nominowanych);
- 3) Samorząd Godny Naśladowania (2 nominacje) oraz
- 4) Przedsiębiorca Godny Naśladowania (1 nominacje).

Przyznano 3 statuetki i 10 wyróżnień. Gala konkursu odbyła się 2 grudnia 2020 r. w formule on-line.

2) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

W 2020 roku Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego po raz kolejny uhonorował pracowników pomocy i integracji społecznej, aktywnych liderów organizacji pozarządowych oraz instytucje i zespoły pracownicze wyróżniające się innowacyjnymi i twórczymi rozwiązaniami w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. W roku sprawozdawczym 3 przedstawiciele organizacji pozarządowych zostało uhonorowanych nagrodami i wyróżnieniami indywidualnymi, a dwie organizacje otrzymały nagrody zespołowe tj.: Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu oraz Warmińsko-Mazurski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie.

Ze względu na bezpieczeństwo uczestników związane z ogłoszonym stanem pandemii oraz wynikającymi z tego ograniczeniami, wprowadzonymi na terenie całego kraju, uroczyste wręczenie wyróżnień, statuetek oraz listów gratulacyjnych nastąpi podczas uroczystości z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, która planowana jest w listopadzie 2021 r. W trakcie Gali nagrodzeni zostaną laureaci XX i XXI edycji Nagrody Marszałka.

3) Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury.

4 października 2020 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego odbyła się Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego 2020/2021. W trakcie uroczystości zostały wręczone nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dziedzinie kultury. Nagroda ma na celu wyróżnienie i uhonorowanie osób i podmiotów w uznaniu ich dorobku, oryginalnego charakteru osiągnięć lub wspieranie i promocję istotnej działalności dla twórczości artystycznej w sposób szczególny przyczyniający się do upowszechniania lub ochrony kultury. Wśród zaszczytnych laureatów znalazły się osoby od lat związane z sektorem pozarządowym w tym m.in. Pani prezes prężnie działającego od 15 lat Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia *Areszt Sztuki z Olsztyna*, założycielka i prezes Stowarzyszenia Kobiet *Miej Marzenia z Lidzbarka Warmińskiego*, oraz Pani prezes Oddziału Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego *Pojezierze w Barczewie*.

5. Wzmacnianie organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzynarodowej.

W 2020 r. sporządzono 10 Biuletynów Informacyjnych „Warmia i Mazury, Polska, UE”. Biuletyny te zawierały 193 informacje. Na Biuletyn składają się informacje uzyskane, m.in. z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i Sieci informacji europejskiej Eurodesk oraz wiadomości otrzymane dzięki wsparciu Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli, i Domu Polski Wschodniej. Biuletyny przekazywane są Radnym Sejmiku przed każdą sesją Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozsyłane drogą mailową do 317 podmiotów (ngo, jst, pracodawcy, urzędy pracy, biura karier, jednostki edukacyjne, osoby prywatne itp.).

Ponadto opublikowano 4 informacje na stronie internetowej www.warmia.mazury.pl.

Ilość informacji przekazanych organizacjom pozarządowym oraz ilość informacji przekazanych przez organizacje pozarządowe spadła w porównaniu do roku poprzedniego. Przyczyną była pandemia COVID-19, która spowodowała poważną redukcję kontaktów międzynarodowych.

Kolejnym zaplanowanym działaniem była pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe. Było to realizowane poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych.

Ponadto Departament Côtes-d'Armor poprosił Departament Współpracy Międzynarodowej o znalezienie partnerów do projektu: **Projekt sport/niepełnosprawność intelektualna – Erasmus + sport (małe partnerstwo)**. Wysłano maile z zapytaniem o chęć wzięcia udziału w projekcie do 29 NGOs z regionu 5 organizacji wyraziło zainteresowanie wzięciem udziału w projekcie. Ich dane pracownik Departamentu Współpracy Międzynarodowej przesłał osobie odpowiedzialnej za projekt.

W ramach współpracy międzynarodowej zaplanowano również: Wzajemne informowanie oraz w miarę możliwości, zapraszanie organizacji pozarządowych do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa, które dotyczą sektora pozarządowego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym realizowanych przez organizacje pozarządowe.

W 2020 roku w realizację działania wpisały się następujące wydarzenia:

- 1) Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku – jedna z wielu cyklicznych inicjatyw organizowanych przez Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku – odbyły się w dniach 21-25 października 2020 r. Głównym celem wydarzenia jest kultywowanie dziedzictwa narodowego oraz polskich tradycji wśród Polaków zamieszkujących Obwód Kaliningradzki, a także prezentacja dorobku kulturalnego organizacji polonijnych. Jest to jedno z dwóch przedsięwzięć, obok Forum Organizacji Polonijnych, w których aktywnie uczestniczy Polonia ze wszystkich ośrodków Obwodu Kaliningradzkiego, m.in: Czerniachowska, Bałtijska, Kaliningradu, Ozierska oraz Znamienska. Tegoroczna edycja przedsięwzięcia zorganizowana została w sposób hybrydowy – tradycyjnie i online. W sposób zdalny przeprowadzono konkurs piosenki polskiej oraz konkurs recytatorski. W składzie konkursowego jury znalazła się Pani Aneta Brzyska, Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej.

- 2) Spotkanie informacyjne poświęcone Programowi RITA – Przemiany w regionie – 6. lutego 2020 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zorganizowane zostało spotkanie informacyjne poświęcone Programowi RITA – Przemiany w regionie. Podczas wydarzenia uczestnicy zapoznali się z generatorem wniosków oraz głównymi zapisami regulaminu konkursu, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie na realizację projektów dot. wsparcia demokratycznych, społecznych i gospodarczych przemian w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 9 organizacji pozarządowych. Kwota zaangażowanych środków z budżetu Województwa wyniosła 882 zł.

Osiągnięte wskaźniki:

Wskaźniki	2020
1) Liczba informacji uzyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej przekazanych Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym (481)	193
2) Liczba zidentyfikowanych partnerów zagranicznych do międzynarodowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe 1 i (274 – informacje o grantach, stypendiach, konkursach)	1 i 171 (informacje o grantach, stypendiach, konkursach)
3) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano organizacje pozarządowe (1)	1
4) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć organizacji pozarządowych, o których poinformowano samorząd regionalny (5)	1
5) liczba organizacji pozarządowych, które wzięły udział w przedsięwzięciach samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego (10)	9

6. Wsparcie rozwoju infrastruktury przeznaczonej na działalność społeczną organizacji pozarządowych.

Dofinansowanie organizacjom pozarządowym, ze środków PFRON, robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbioru tych obiektów.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w 2020 roku zostało przyznane dofinansowanie:

- 1) Bankowi Żywności w Olsztynie na „SZEROKIE DRZWI – dostosowanie obiektu Banku Żywności w Olsztynie do potrzeb osób niepełnosprawnych”, w wysokości 100 000,00 zł,
- 2) Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną Koło w Biskupcu na „Rozbudowę Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Zawodowego na potrzeby realizacji usług opiekuńczo-rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnością”, w wysokości 1 477 000,00 zł.

Dofinansowanie ze środków PFRON i z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe.

W zakresie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania sześciu ww. zakładów aktywności zawodowej (łącznie kwotą: **4 787 845,05 zł**):

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania (zł)
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	728 200,00
Zakład Aktywności Zawodowej Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	1 050 948,03
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną Koło w Biskupcu	988 300,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	700 633,58
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną Koło w Ostródzie	779 536,61
Zakład Aktywności Zawodowej w Nidzicy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną Koło w Nidzicy	540 226,83

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 259 osób, z czego 184 to osoby z niepełnosprawnościami.

Oprócz wyżej wymienionych ZAZ-ów prowadzonych przez organizacje pozarządowe w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują jeszcze trzy Zakłady Aktywności Zawodowej, których organizatorami są Powiat Elbląski, Giżycki oraz Gmina Pisz.

7. Rozwój ekonomii społecznej.

Korzyści, które kreują zaangażowane społecznie przedsiębiorstwa, czyli aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, poprawa ich warunków życia i mobilizacja społeczności lokalnych sprawiają, że ten obszar staje się coraz ważniejszym elementem regionalnej polityki społecznej.

Ekonomia społeczna zajmuje ważne miejsce w rozwoju społeczności lokalnych. Zauważalny jest w naszym województwie coraz silniejszy rozwój sektora pozarządowego, który w skuteczny sposób łączy cele społeczne z gospodarczymi.

Projekt pozakonkursowy ROPS „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”

Zgodnie z art. 21 pkt 4a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do zadań samorządu należy koordynowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie.

Ponadto zgodnie z założeniami *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. Ekonomia Solidarności Społecznej* przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2019 r. jednostką odpowiedzialną za koordynację działań związanych z ekonomią społeczną jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. ROPS ma za zadanie koordynować działania władzy publicznej w zakresie realizacji regionalnego programu oraz merytorycznie określać kierunki, preferencje i procedury wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w ramach RPO.

W 2020 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej kontynuował wdrażanie projektu pozakonkursowego Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego pt. „Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach” w ramach Poddziałania 11.3.2. Koordynacja ekonomii społecznej w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Celem projektu było podniesienie potencjału ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach w gospodarce regionu poprzez funkcjonowanie Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, umocnienie powiązań podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, wzrost widoczności PES jako dostawców produktów i usług oraz poprawę ich współpracy z biznesem, nauką oraz jednostkami samorządu terytorialnego w celu budowania dobrego klimatu dla rozwoju ekonomii społecznej do końca 2020 r. Działania koordynacyjne na rzecz ekonomii społecznej będą realizowane w drugiej edycji Projektu do 31 marca 2021 roku.

Grupę docelową w projekcie stanowili pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Projekt zakłada realizację 5 zadań:

- 1) Koordynacja działań na rzecz ekonomii społecznej;
- 2) Działania na rzecz zwiększania widoczności podmiotów ekonomii społecznej w regionie;
- 3) Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie;
- 4) Budowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz ekonomii społecznej w regionie;
- 5) Wizyty studyjne do podmiotów ekonomii społecznej.

Z uwagi na fakt, iż od marca 2020 roku trwają obostrzenia związane z rozprzestrzeniającym się wirusem SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 większość działań realizowana była w formie online.

„Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej- sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) w województwie warmińsko-mazurskim”.

W 2020 roku odbyły się 3 spotkania (1 dwudniowe stacjonarne i 2 online z członkami Rady). Platforma zrzesza obecnie 67 podmiotów reintegracyjnych.

Spotkania Warmińsko-Mazurskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej i przedstawicieli Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju ES

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w czterech subregionach funkcjonowały cztery akredytowane ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, które realizowały II edycję projektów, tj.:

- 1) Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych „Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu” – okres realizacji od 2019-01-01 do: 2023-06-30, wartość: 15 876 161,40 zł;
- 2) Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Nidzicy”- okres realizacji: od 2019-02-01 do: 2023-06-30; wartość: 13 501 840,00 zł;

- 3) Stowarzyszenia Adelfi „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku”- okres realizacji od: 2019-01-01 do: 2023-06-30; wartość: 15 412 087,43 zł;
- 4) Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP „OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W OLSZTYNIE”, okres realizacji od: od: 2019-01-01 do: 2023-05-31, wartość: 12 233 783,32 zł.

W 2020 roku odbyły się spotkania Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej i przedstawiciele Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju ES dotyczące spraw związanych z realizacją projektów i działań związanych ze stanem sektora w dobie pandemii koronawirusa - 6 spotkań (1 stacjonarne i 5 online w formie wideokonferencji).

Kontynuacja spotkań z powiatowymi zespołami ds. ekonomii społecznej.

Głównym celem spotkań była prezentacja wyników dotychczas przeprowadzonych spotkań przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na lata 2014-2020 dla Osi 11 Włączenie Społeczne ze środowiskami zaangażowanymi w realizację projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz dyskusja na temat potrzeb rozwoju usług społecznych w poszczególnych powiatach. Współorganizatorami spotkań były Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej z Olsztyna, Ełku, Nidzicy i Elbląga – 3 spotkania.

Spotkania Zespołu ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2025

W grudniu 2020 r. dobiegło końca wdrażanie „Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020” przyjętego Uchwałą Nr 37/405/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 lipca 2015 roku. W związku z tym, Uchwałą Nr 58/805/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 roku powołany został Zespół do spraw opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2021-2025, który pracował nad koncepcją nowego Programu.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej przeprowadził cykl warsztatów w celu aktualizacji Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 – 4 spotkania (3 stacjonarne, 1 online). W warsztatach uczestniczyli: przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, przedstawiciele PES, organizacji pozarządowych, świata nauki i biznesu oraz przedstawiciele ROPS w Olsztynie. Celem warsztatów była aktualizacja modelu Programu oraz wypracowanie szczegółowej koncepcji w oparciu o diagnozę problemu, a także aktualizacja działań, celów i rezultatów oraz opracowanie założeń finansowych Programu.

Doradztwo eksperckie

W ramach działań projektowych w 2020 roku zorganizowane zostało doradztwo w formie online:

- Cykl doradztwa eksperckiego online z zakresu stosowania klauzul społecznych dla 54 osób z 33 JST.
- Doradztwo eksperckie dla przedstawicieli CIS, KIS pt. „Zarządzanie sobą w zmianie”.
- Spotkanie w ramach specjalistycznej usługi doradztwa/mentoringu dla przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych pn. „Model środowiskowego wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną i rodzin w oparciu o kręgi wsparcia” dla 20 osób.

Badanie sektora ekonomii społecznej

Przeprowadzone zostały następujące badania:

- „Ewaluacja funkcjonowania systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim”.
- Badanie ankietowe przedsiębiorstw społecznych określające potrzeby i kondycję finansową PES funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w dobie kryzysu wywołanego epidemią wirusa SARS-CoV-2.

Zaangażowanie w realizację działań na rzecz walki z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 i wsparcia skierowanego do podmiotów ekonomii społecznej.

W roku 2020 ze względu na trudną sytuację związaną z pandemią w ramach działań projektowych zorganizowano:

- 1) Akcję medialną skierowaną do jednostek samorządu terytorialnego w sprawie zakupów w przedsiębiorstwach społecznych.- Akcja - #WSPIERAM PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE Z WARMII I MAZUR;
- 2) Umieszczenie informacji na stronie projektu es.warmia.mazury.pl prezentującej zestawienie projektów/ inicjatyw/akcji społecznych zrealizowanych zarówno przez organizacje pozarządowe, jak i przedsiębiorstwa społeczne z Warmii i Mazur w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19. Inicjatorami przedmiotowej akcji było Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Obywatelskich ESWIP w Elblągu oraz Federacja Organizacji Socjalnych FOSA.
- 3) Realizacja 5 filmów krótkometrażowych, które miały na celu budowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstw społecznych z Warmii i Mazur, zaangażowanych w walkę z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. W materiałach filmowych ukazane zostało m.in. zaangażowanie pracowników przedsiębiorstw społecznych (np. w szycie maseczek, materiałów ochronnych itp.), niosących pomoc pracownikom – filmy obejrzało w Internecie ponad 10 000 osób.
- 4) Dostawę 21 300 szt. maseczek ochronnych wielorazowego użytku i dystrybucja maseczek przeznaczonych dla kadry instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.
- 5) Dostawę 2 000 przyłbic i 1 500 fartuchów ochronnych i ich dystrybucja do instytucji pomocy społecznej (kadra i wolontariusze) oraz przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych na Warmii i Mazurach, tj. Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Zakładów Aktywności Zawodowej z Warmii i Mazur.

Publikacje/strona www:

W 2020 roku wydany został Biuletyn pt. „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”, w którym zamieszczone zostały cenne informacje w tym m.in. dobre praktyki funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w dobie pandemii koronawirusa.

W ramach projektu prowadzona jest także strona internetowa www.es.warmia.mazury.pl, na której umieszczane są informacje o wydarzeniach, podsumowania spotkań, badania, raporty itp.

8. Upowszechnienie „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez

organizacje rozwiązania w różnych dziedzinach, promuje ich działalność. Z uwagi na pandemię w roku 2020 nie było to możliwe podczas konferencji i spotkań czy innych wydarzeń organizowanych przez samorząd. Jednak, jak co roku informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe zamieszczane były na stronie www.warmia.mazury.pl na stronie głównej lub w zakładkach tematycznych.

9. Forum Pełnomocników województwa warmińsko-mazurskiego.

Samorządy mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje co roku Forum Pełnomocników województwa warmińsko-mazurskiego skupiając osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym. W roku 2020 z uwagi na pandemię Forum Pełnomocników odbyło się w trybie on-line 13 listopada 2020 r. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele 16 powiatów oraz 61 gmin. Wśród uczestników obecni byli również Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM, Prezes Zarządu Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Przewodniczący Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Pełnomocnik Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego ds. Organizacji Pozarządowych wraz z pracownikami Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Łącznie w Forum wzięły udział 74 osoby. Podczas spotkania omówione zostały działania Komitetu do spraw Pożytku Publicznego na rzecz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a także projekty: powołania Rady Dialogu Obywatelskiego, a także skonsolidowanego systemu sprawozdawczości organizacji pozarządowych. Jeden z punktów spotkania dotyczył stanu wykonywania oraz egzekwowania rezultatów z realizacji umów o realizację zadania publicznego przez organizacje pozarządowe, jak również wymiana doświadczeń dot. stosowania przepisów tarczy antykryzysowej dla NGO. Prezes Zarządu Stowarzyszenia ESWIP przedstawił sytuację organizacji pozarządowych, potrzeby związane z pandemią oraz plany na 2021 rok.

Podsumowanie

Rok 2020 to okres szczególny. Epidemia SARS-CoV-2, która zmieniła nasze dotychczasowe funkcjonowanie, wpłynęła również znacząco na współpracę samorządów z organizacjami pozarządowymi. Wobec tych zmian, ograniczeń wprowadzanych od marca 2020 r. i potrzeb związanych przede wszystkim z bezpieczeństwem i zdrowiem mieszkańców regionu, w II kwartale roku 2020 Samorząd Województwa WM stanął m.in. przed wyzwaniem związanym z realizacją rozpoczętych w grudniu 2019 r. procedur konkursowych. Sytuacja była na bieżąco monitorowana. Została stworzona lista rozwiązań zaproponowanych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w związku z zadaniami realizowanymi w okresie pandemii,

w tym m.in. możliwość dostosowywania form działań do nowych wymagań oraz harmonogramów do sytuacji obostrzeń sanitarnych i dokonywania w związku z tym aktualizacji ofert wybranych do realizacji.

Mimo elastycznego podejścia samorządu w przypadku wielu zadań organizacje pozarządowe w miarę przebiegu epidemii rezygnowały z ich realizacji. Niektóre z zadań były zrealizowane w części, a sprawozdanie z realizacji programu współpracy wskazuje również na osiągnięcie zmniejszonych wskaźników. W związku z oszczędnościami powstałymi w wyniku rezygnacji z realizacji zadań Zarząd Województwa WM ogłaszał dodatkowe konkursy lub dokonał dodatkowego wyboru zadań do realizacji (w przypadku kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego). Z uwagi na wprowadzenie wielu działań do sieci internetowej, dużym ułatwieniem w realizacji otwartych konkursów ofert okazało się użycie platformy witkac.pl do realizacji całej procedury przewidzianej w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2020 współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi przebiegała w 16 priorytetach tematycznych oraz w każdym z 3 obszarów współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, tj.:

- 1) w zakresie tworzenia polityk publicznych
- 2) w zakresie realizacji zadań publicznych
- 3) w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności

W roku 2020 w Samorządzie funkcjonowały **73 zespoły** opiniodawczo-doradcze/grupy robocze, w składzie których **23,56%** stanowili członkowie organizacji pozarządowych (w roku 2019 – 59 zespołów z 30% udziałem przedstawicieli NGO). Organizacje zostały zaproszone **do 31 konsultacji** dokumentów wojewódzkich. Wykazały one swoją aktywność szczególnie podczas konsultacji projektu programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na rok 2021.

W roku 2020 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości **4 677 637 zł** (w roku 2019: 5 142 515 zł - kwota o 464 878 zł niższa). Kwota zawiera również dotacje przekazane w wyniku umów zawartych w roku 2019 (3 umowy). Z zakresu pożytku publicznego **zawarto łącznie 208 umów** (w tym 12 w trybie 19a oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego) – o 88 mniej niż w roku 2019. Organizacje złożyły łącznie **568 ofert** (w tym 18 w trybie 19a oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego).

Rok 2020 był wyjątkowy, jeżeli chodzi o możliwość realizacji zadań przez organizacje pozarządowe z uwagi na pandemię. Oferty składane do realizacji przed ogłoszeniem stanu epidemii w części nie mogły zostać zrealizowane w zakładanym kształcie, część natomiast była realizowana po dokonaniu możliwych aktualizacji i zmian. W związku z zaistniałą sytuacją na 264 oferty wybrane do realizacji przez Zarząd Województwa w trybie otwartych konkursów ofert w 74 przypadkach organizacje zrezygnowały z podpisania umowy. W 8 przypadkach organizacje odstąpiły od realizacji umowy (nie przekazano dotacji w wysokości 68 442 zł). 6 umów zostało rozwiązanych (organizacje zwróciły dotacje w wysokości 84 875 zł). Zwroty dotacji w wyniku braku realizacji części zadań zleconych lub powstałych oszczędności to: 172 192 zł. Łączna wartość zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe to: **9 851 853 zł**. W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. **1472 wolontariuszy**. Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to ok. **1 242 144 zł**. Podkreślić należy, że **praca społeczna stanowiła 12,6% wartości** zrealizowanych zadań.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **393 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami).

Wliczając do wskazanej wyżej kwoty dotacje na realizację zadań z zakresu promocji województwa (71 495 zł) to w roku 2020 samorząd przekazał organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych łącznie 4 749 132 zł.

Ponadto również instytucje kultury przeznaczyły środki finansowe na współpracę z organizacjami pozarządowymi. Z budżetu Województwa zaangażowano dodatkowo na ten cel kwotę **ponad 311 tys. zł**.

Znaczącym partnerem dla organizacji pozarządowych są jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, które również współpracują w zakresie swoich zadań z organizacjami sektora pozarządowego regionu: **33 instytucje współpracowały łącznie z 204 organizacjami pozarządowymi realizując 195 inicjatyw i projektów**. Widoczny spadek o ok. 45% poziomu współpracy uzasadniony jest stanem epidemii.

W zakres infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności należy podkreślić realizację kampanii społecznej dot. przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur, a także działania z zakresu rozwoju wolontariatu, szkolenia, konferencje dla członków organizacji i liderów lokalnych, konkursy promujące aktywność społeczną, działania z zakresu rozwoju ekonomii społecznej. Z budżetu Województwa oraz środków PFRON dofinansowano również funkcjonowanie Zakładów Aktywności Zawodowej prowadzonych przez NGO kwotą **4 787 845,05 zł** oraz roboty budowlane obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w wysokości 1 577 000 zł.

Inicjatywy organizacji pozarządowych, ważne dla rozwoju województwa, Marszałek Województwa obejmuje patronatem honorowym. Bardzo często na regionalnej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego zamieszczane były również informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe w roku 2020.

Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe w ramach dofinansowanych zadań czy współpracy z samorządem są jednym ze skuteczniejszych sposobów realizacji zadań własnych Samorządu Województwa w różnych obszarach pożytku publicznego. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości zadań i wzbogacenia oferty Województwa kierowanej do mieszkańców oraz gości podczas różnorodnych wydarzeń i projektów. Mając na względzie konieczne zasady bezpieczeństwa, dbałość o zdrowie i życie mieszkańców, ze względu na trwającą w 2020 roku sytuację pandemiczną, obowiązujące zakazy, restrykcje i obostrzenia, realizacja zaplanowanych w programie współpracy przedsięwzięć, nie była w pełni możliwa. Jednak stopień w jaki udało się zrealizować zadania w sytuacji, która nastąpiła można uważać za zadowalający.

Należy zatem w dalszym ciągu wzmacniać i rozwijać współpracę samorządu z podmiotami trzeciego sektora na rzecz pełniejszego rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, przede wszystkim w obszarze aktywności jego mieszkańców w różnych obszarach życia społecznego.

Olsztyn, maj 2021 r.